

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

Πολυεπίπεδη διακυβέρνηση και διαχείριση κινδύνων στον δημόσιο τομέα και άλλες διατάξεις

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ	
ΜΕΡΟΣ Α΄ - ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΟΛΥΕΠΙΠΕΔΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	
Άρθρο 1	Σκοπός
Άρθρο 2	Αντικείμενο
Άρθρο 3	Ορισμοί
Άρθρο 4	Πεδίο εφαρμογής
Άρθρο 5	Εθνικό Σύστημα Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης
Άρθρο 6	Γενικές αρχές Εθνικού Συστήματος Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης
Άρθρο 7	Μεθοδολογία κατανομής αρμοδιοτήτων στα επίπεδα διακυβέρνησης σύμφωνα με τη λειτουργική ταξινόμηση
Άρθρο 8	Αρμοδιότητες Συντονιστή του Εθνικού Συστήματος Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης
Άρθρο 9	Αρμοδιότητες Κεντρικού Σημείου Αναφοράς
Άρθρο 10	Αρμοδιότητες Επιμέρους Σημείων Αναφοράς
Άρθρο 11	Σύσταση Εθνικού Συμβουλίου Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης
Άρθρο 12	Αρμοδιότητες Εθνικού Συμβουλίου Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης
Άρθρο 13	Λειτουργία Εθνικού Συμβουλίου Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης
Άρθρο 14	Έγκριση ανακατανομής ή μεταφοράς αρμοδιοτήτων με Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου
Άρθρο 15	Επιχειρησιακό Κέντρο Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης
Άρθρο 16	Συντονιστικά όργανα υλοποίησης δημόσιας πολιτικής
Άρθρο 17	Εξουσιοδοτικές διατάξεις
ΜΕΡΟΣ Β΄ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ Ν. 4795/2021	
Άρθρο 18	Σκοπός
Άρθρο 19	Αντικείμενο
Άρθρο 20	Διαχείριση κινδύνων - Προσθήκη άρθρου 22Α στον ν. 4795/2021
Άρθρο 21	Πολιτική και πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων - Προσθήκη άρθρου 22Β στον ν. 4795/2021
Άρθρο 22	Σύσταση και στελέχωση οργάνων διαχείρισης κινδύνων - Προσθήκη άρθρου 22Γ στον ν. 4795/2021
Άρθρο 23	Αρμοδιότητες οργάνων διαχείρισης κινδύνων - Προσθήκη άρθρου 22Δ στον ν. 4795/2021
Άρθρο 24	Πρόσβαση σε στοιχεία και αρχεία - Προσθήκη άρθρου 22Ε στον ν. 4795/2021
Άρθρο 25	Μητρώο κινδύνων - Προσθήκη άρθρου 22ΣΤ στον ν. 4795/2021
Άρθρο 26	Κεντρικό Αποθετήριο Κινδύνων Διαφθοράς - Προσθήκη άρθρου 22Ζ στον ν. 4795/2021
Άρθρο 27	Εξουσιοδοτικές διατάξεις Κεφαλαίου Ζ΄ - Προσθήκη άρθρου 22Η στον ν. 4795/2021

Άρθρο 28	Μεταβατικές διατάξεις Κεφαλαίου Ζ΄ - Προσθήκη άρθρου 22Θ στον ν. 4795/2021
ΜΕΡΟΣ Γ΄ - ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ	
Άρθρο 29	Διοριστέοι της υπ' αρ. 4Κ/2020 προκήρυξης ΑΣΕΠ – Συμμόρφωση σε δικαστική απόφαση
Άρθρο 30	Έκτακτη επιχορήγηση Δ.Ε.Υ.Α. και Συνδέσμων Ύδρευσης Ο.Τ.Α. για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της ενεργειακής κρίσης
Άρθρο 31	Αρμοδιότητες Οικονομικής Επιτροπής Δήμων – Τροποποίηση παρ. 1, αντικατάσταση παρ. 2, προσθήκη παρ. 4 στο άρθρο 72 ν. 3852/2010
Άρθρο 32	Συγκρότηση και εκλογή οικονομικής επιτροπής και επιτροπής ποιότητας ζωής δήμων – Τροποποίηση παρ. 2 και 7 άρθρου 74 ν. 3852/2010
Άρθρο 33	Αρμοδιότητες του περιφερειακού συμβουλίου – Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 163 ν. 3852/2010
Άρθρο 34	Συγκρότηση και εκλογή Οικονομικής Επιτροπής Περιφερειών – Τροποποίηση παρ. 2 και 7 άρθρου 175 ν. 3852/2010
Άρθρο 35	Αρμοδιότητες Οικονομικής Επιτροπής Περιφερειών – Τροποποίηση παρ. 1, αντικατάσταση παρ. 2 και προσθήκη παρ. 4 στο άρθρο 176 ν. 3852/2010
Άρθρο 36	Ρύθμιση κυκλοφορίας – Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 82 ν. 3463/2006
Άρθρο 37	Μεταβατικές διατάξεις
Άρθρο 38	Ζητήματα Υπηρεσιακών Γραμματέων – Τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 36 ν. 4622/2019
Άρθρο 39	Καθορισμός κατώτατου μισθού για το έτος 2023
Άρθρο 40	Παράταση καταβολής επιδομάτων και ενισχύσεων ανεργίας - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 25 ν. 4921/2022
Άρθρο 41	Παραχώρηση ακινήτου του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων
Άρθρο 42	Χρηματοδότηση προγραμμάτων πρόσβασης παιδιών προσχολικής ηλικίας, βρεφών και νηπίων, σε υπηρεσίες προσχολικής αγωγής και φροντίδας, καθώς και πρόσβασης παιδιών, εφήβων και ατόμων με αναπηρία σε υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης – Τροποποίηση παρ. 9 άρθρου 104 ν. 4941/2022
Άρθρο 43	Παράταση της θητείας της Διαρκούς Επιτροπής για την Αντιμετώπιση της Βίας – Μεταβατική διάταξη
Άρθρο 44	Χρηματοδότηση φορέων του αθλητισμού - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 60 ν. 2961/2001 και παρ. 2 άρθρου δέκατου έκτου ν. 4787/2021
ΜΕΡΟΣ Γ΄ Δ΄ - ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ	
Άρθρο 29 45	Έναρξη ισχύος
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι	
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ	

↙ **Άρθρο 1**
Σκοπός

Σκοπός του παρόντος Μέρους είναι ο εξορθολογισμός της κατανομής και της μεταφοράς αρμοδιοτήτων μεταξύ των επιπέδων διακυβέρνησης προς ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της κυβερνησιμότητας στον δημόσιο τομέα.

Άρθρο 2
Αντικείμενο

Με τις διατάξεις του παρόντος Μέρους θεσμοθετείται το Εθνικό Σύστημα Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης ως νέο υπόδειγμα κυβερνησιμότητας και συγκεκριμένα ορίζονται τα θεσμικά όργανα για την υλοποίηση του Εθνικού Συστήματος Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης, προβλέπονται τα απαραίτητα επιχειρησιακά εργαλεία, τίθενται οι γενικές αρχές του συστήματος και οι κανόνες λειτουργικής ταξινόμησης των δημόσιων πολιτικών και καταστρώνεται η μεθοδολογία κατανομής και ανακατανομής ή μεταφοράς των αρμοδιοτήτων των φορέων του δημόσιου τομέα υπό το πρίσμα της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης.

Άρθρο 3
Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος ισχύουν οι κάτωθι ορισμοί:

- α) πολυεπίπεδη διακυβέρνηση: το ενιαίο λειτουργικά διοικητικό πλέγμα, στο πλαίσιο του οποίου διασφαλίζεται, κυρίως με την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών της πληροφορικής και της επικοινωνίας (ΤΠΕ), η συστημική συνεργασία των διοικητικών επιπέδων, κάθετα και οριζόντια ανά δημόσια πολιτική,
- β) λειτουργική ταξινόμηση: η κατηγοριοποίηση των δημόσιων πολιτικών με βάση το λειτουργικό κριτήριο, ήτοι την επιδίωξη συγκεκριμένου δημόσιου σκοπού, λαμβάνοντας υπόψη και τις αρχές του Διεθνούς Προτύπου Ταξινόμησης των λειτουργιών της

Κυβέρνησης (Classification of the functions of government - COFOG) των Ηνωμένων Εθνών,
γ) επίπεδα διακυβέρνησης του Εθνικού Συστήματος Διακυβέρνησης: το εθνικό επίπεδο, ήτοι το κεντρικό και το αποκεντρωμένο, καθώς και το τοπικό επίπεδο, όπως διαρθρώνεται σε περιφερειακό και δημοτικό,
δ) Εθνικό Σύστημα Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης: το σύστημα σύμφωνα με το οποίο οι ασκούμενες δημόσιες πολιτικές ταξινομούνται, σύμφωνα και με το Διεθνές Πρότυπο COFOG, καταγράφονται, κατηγοριοποιούνται, κατανέμονται και εποπτεύονται με σκοπό τη βελτιστοποίηση του συντονισμού, της διάδρασης και της συλλειτουργίας των διαφορετικών επιπέδων διακυβέρνησης.

Άρθρο 4 **Πεδίο εφαρμογής**

Το Εθνικό Σύστημα Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης εφαρμόζεται στον δημόσιο τομέα, όπως ορίζεται στην περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), καθώς και σε όλα τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου του δημόσιου τομέα, ανεξαρτήτως της υπαγωγής τους στη Γενική Κυβέρνηση.

Άρθρο 5 **Εθνικό Σύστημα Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης**

1. Για την υλοποίηση του Εθνικού Συστήματος Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης ορίζονται τα εξής θεσμικά όργανα:
  - α) ο Υπουργός Εσωτερικών, ως Συντονιστής του Εθνικού Συστήματος Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης σύμφωνα με το άρθρο 8,
  - β) ο Γενικός Γραμματέας Ανθρώπινου Δυναμικού Δημόσιου Τομέα του Υπουργείου Εσωτερικών, ως το Κεντρικό Σημείο Αναφοράς σύμφωνα με το άρθρο 9,
  - γ) οι καθ' ύλην αρμόδιοι Γενικοί ή Ειδικοί Γραμματείς κάθε Υπουργείου, καθώς και οι εκπρόσωποι των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων της χώρας, της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας και της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, ως τα Επιμέρους Σημεία Αναφοράς σύμφωνα με το άρθρο 10,

δ) το Εθνικό Συμβούλιο Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης, ως γνωμοδοτικό όργανο σύμφωνα με το άρθρο 11,

ε) η Γενική Διεύθυνση Δημοσίων Οργανώσεων της Γενικής Γραμματείας Ανθρώπινου Δυναμικού Δημόσιου Τομέα του Υπουργείου Εσωτερικών, ως Επιχειρησιακό Κέντρο Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης σύμφωνα με το άρθρο 15,

στ) τα κατά περίπτωση συντονιστικά όργανα δημόσιας πολιτικής σύμφωνα με το άρθρο 16.

2. Για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας του Εθνικού Συστήματος Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης αναπτύσσονται ιδίως τα κάτωθι εργαλεία:

α) το Εθνικό Σχέδιο Στρατηγικής και το Σχέδιο Δράσης της περ. ζ' του άρθρου 9,

β) το Πληροφοριακό Σύστημα Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης της παρ. 5 του άρθρου 15.

Άρθρο 6

Γενικές αρχές του Εθνικού Συστήματος Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης

1. Το Εθνικό Σύστημα Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης δομείται και λειτουργεί σύμφωνα με τις γενικές αρχές της χρηστής διοίκησης και καλής διακυβέρνησης του άρθρου 19 του ν. 4622/2019 (Α' 133) και τις αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης του άρθρου 33 του ν. 4270/2014 (Α' 143), με στόχο την προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.

† ιδίως

2. Οι ως άνω αρχές εφαρμόζονται κατά τη σύνταξη και εφαρμογή νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων, διοικητικών πράξεων, πολιτικών και δράσεων που αφορούν στη θέσπιση νέων ή στη μεταφορά υφιστάμενων αρμοδιοτήτων φορέων του δημόσιου τομέα.

Άρθρο 7

Μεθοδολογία κατανομής αρμοδιοτήτων στα επίπεδα διακυβέρνησης σύμφωνα με τη λειτουργική ταξινόμηση

1. Για την υλοποίηση του Εθνικού Συστήματος Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης οι δημόσιες πολιτικές ταξινομούνται σε πρώτο επίπεδο σε λειτουργικές

περιοχές, που αντιστοιχούν σε ευρύτερους στόχους πολιτικής, οι οποίες εξειδικεύονται σε δεύτερο επίπεδο σε επιμέρους λειτουργικούς τομείς σύμφωνα με το Παράρτημα, το οποίο προσαρτάται στον παρόντα νόμο και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του Μέρους Α'. Περαιτέρω, οι λειτουργικοί τομείς αναλύονται σε τρίτο επίπεδο σε θεματικά αντικείμενα, στα οποία αντιστοιχίζονται σε τέταρτο επίπεδο συγκεκριμένες αρμοδιότητες φορέων του δημόσιου τομέα. Οι αρμοδιότητες αυτές διαχωρίζονται τυπολογικά σε ~~επιτελικές, υποστηρικτικές, επιχειρησιακές και ελεγκτικές~~ ^{επιτελικές}.

2. Για την κατανομή αρμοδιοτήτων στα επίπεδα διακυβέρνησης κάθε αρμόδιος φορέας του δημόσιου τομέα κατά την άσκηση των λειτουργιών του, οι οποίες μπορεί να αφορούν στον σχεδιασμό, την εφαρμογή, την παρακολούθηση ή τον έλεγχο πολιτικών, ακολουθεί ενιαία μεθοδολογία ως κάτωθι:

α. σε πρώτο στάδιο:

αα) συσχετίζει τις αρμοδιότητές του προς τις δημόσιες πολιτικές σύμφωνα με τη λειτουργική ταξινόμηση της παρ. 1,

αβ) εντοπίζει τους εμπλεκόμενους φορείς σε κάθε επίπεδο διακυβέρνησης και

αγ) αξιολογεί τον σκοπό και το αντικείμενο της εκάστοτε δημόσιας πολιτικής, τη διαθεσιμότητα και την καταλληλότητα των αναγκαίων πόρων κάθε εμπλεκόμενου φορέα κατά την ενάσκηση της συγκεκριμένης δημόσιας πολιτικής,

β. σε δεύτερο στάδιο και αν εντοπίζονται αρμοδιότητες σε κοινά πεδία σύμφωνα με τη λειτουργική ταξινόμηση, οι οποίες ασκούνται από πλείονες φορείς διαφορετικών επιπέδων διακυβέρνησης, είναι δυνατή η ανακατανομή και μεταφορά αρμοδιοτήτων με στόχο την αποτελεσματικότερη εφαρμογή της δημόσιας πολιτικής στο πεδίο.

3. Η κατά περίπτωση ανακατανομή ή μεταφορά των αρμοδιοτήτων μεταξύ επιπέδων διακυβέρνησης διενεργείται σύμφωνα με τις γενικές αρχές του Εθνικού Συστήματος Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης του άρθρου 6 του παρόντος, στο πλαίσιο του άρθρου 102 του Συντάγματος ^{προς} άρση επικάλυψων αρμοδιοτήτων σε όμοιες θεματικές, για την κάλυψη

Π ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

α) επιτελικές, όπως ο στρατηγικός σχεδιασμός και η απλούστευση διαδικασιών, β) υποστηρικτικές, όπως η οικονομική λειτουργία και διαχείριση ανθρώπινων πόρων, γ) ευτελεστικές, όπως οι αδειοδοτήσεις προς τους πολίτες, οι αδειοδοτήσεις προς τις επιχειρήσεις και οι πιστοποιήσεις, δ) ελεγκτικές, όπως επιθεωρήσεις και εσωτερικοί έλεγχοι και ε) παρακολούθησης αποτελεσματικής πολιτικής και αξιολογήσεις αποτελεσμάτων.

Ε^Η ιδίως

νομοθετικών κενών και την άρση νομοθετικών ασαφειών.

Άρθρο 8

Αρμοδιότητες Συντονιστή του Εθνικού Συστήματος Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης

Ο Συντονιστής του Εθνικού Συστήματος Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης έχει τις κάτωθι αρμοδιότητες:

- α) την παρακολούθηση θεμάτων που αφορούν στην υλοποίηση του Εθνικού Συστήματος Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης, και ειδικότερα κάθε ζητήματος που σχετίζεται με την ανακατανομή ή μεταφορά αρμοδιοτήτων μεταξύ των διαφορετικών επιπέδων διακυβέρνησης,
- β) τον συντονισμό, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση του έργου των εμπλεκόμενων φορέων του δημόσιου τομέα, το οποίο συνδέεται με την προώθηση και ενίσχυση της αποτελεσματικότητας του Εθνικού Συστήματος Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης και
- γ) την εποπτεία και την καθοδήγηση του Κεντρικού Σημείου Αναφοράς του άρθρου 9.

Άρθρο 9

Αρμοδιότητες Κεντρικού Σημείου Αναφοράς

Το Κεντρικό Σημείο Αναφοράς, για θέματα που άπτονται της υλοποίησης του Εθνικού Συστήματος Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης, έχει τις κάτωθι αρμοδιότητες:

- α) την υποδοχή, τον χειρισμό και την αξιολόγηση θεμάτων που άπτονται της υλοποίησης του Εθνικού Συστήματος Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης, ανεξαρτήτως επιπέδου διακυβέρνησης,
- β) τη συνεργασία με τα Επιμέρους Σημεία Αναφοράς του άρθρου 10, και τα συντονιστικά όργανα υλοποίησης δημόσιας πολιτικής του άρθρου 16,
- γ) τη διαβούλευση με εκπροσώπους της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας και της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας επί θεμάτων αποκέντρωσης, αποσυγκέντρωσης και μεταφοράς αρμοδιοτήτων μεταξύ των διαφορετικών επιπέδων διακυβέρνησης,

δ) την αξιολόγηση του σκοπού και του αντικειμένου της δημόσιας πολιτικής, της διαθεσιμότητας και της καταλληλότητας των αναγκαίων πόρων κάθε εμπλεκόμενου φορέα κατά την ενάσκηση της δημόσιας πολιτικής υπό το πρίσμα της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης,

ε) την εισήγηση προς το Εθνικό Συμβούλιο Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης προτάσεων ενίσχυσης του Εθνικού Συστήματος Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης, ιδίως ως προς την ανακατανομή ή τη μεταφορά αρμοδιοτήτων, την άρση επικαλύψεων αρμοδιοτήτων σε όμοιες θεματικές, την κάλυψη νομοθετικών κενών και την άρση νομοθετικών ασαφειών,

στ) την ενημέρωση και την παροχή κατευθύνσεων για θέματα εφαρμογής του Εθνικού Συστήματος Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης,

ζ) την εκπόνηση και υποβολή στη Βουλή, προς συζήτηση στην αρμόδια Επιτροπή σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στον Κανονισμό της Βουλής, τετραετούς σχεδίου στρατηγικής για την υλοποίηση του Εθνικού Συστήματος Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης, καθώς και την εκπόνηση ετησίων σχεδίων δράσης, που υποβάλλονται προς έγκριση στον Συντονιστή του Εθνικού Συστήματος Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης.

Άρθρο 10

Αρμοδιότητες των Επιμέρους Σημείων Αναφοράς

Τα Επιμέρους Σημεία Αναφοράς για την υλοποίηση του Εθνικού Συστήματος Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης στα Υπουργεία και στους άμεσα εποπτευόμενους από αυτά φορείς, έχουν τις κάτωθι αρμοδιότητες:

α) την αξιολόγηση καθ' ύλην αρμοδιότητας δημόσιας πολιτικής και την προώθηση στο Κεντρικό Σημείο Αναφοράς, προτάσεων νομοθετικών ρυθμίσεων που σχετίζονται με θέματα ανακατανομής ή μεταφοράς αρμοδιοτήτων μεταξύ των διαφορετικών επιπέδων διακυβέρνησης,

β) τη συνεργασία με το Κεντρικό Σημείο Αναφοράς για την άντληση στοιχείων, δεδομένων και πληροφοριών αναφορικά με ζητήματα πολυεπίπεδης διακυβέρνησης και

γ) τη σύνταξη ετήσιων εκθέσεων προόδου εργασιών και την υποβολή τους στο Κεντρικό Σημείο Αναφοράς στο πλαίσιο των σχεδίων δράσης του άρθρου 9.

2. Για την παρακολούθηση της υλοποίησης του Εθνικού Συστήματος Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης σε ολόκληρη την επικράτεια, καθώς και σε περιφερειακό και δημοτικό επίπεδο ορίζονται, με απόφαση του οικείου φορέα, ως Επιμέρους Σημεία Αναφοράς εκπρόσωποι των αποκεντρωμένων διοικήσεων της χώρας, της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας και της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, αντιστοίχως.

Άρθρο 11

Σύσταση Εθνικού Συμβουλίου Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης

1. Συστήνεται το Εθνικό Συμβούλιο Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης, ως συλλογικό γνωμοδοτικό όργανο, το οποίο υπάγεται στη Γενική Γραμματεία Ανθρώπινου Δυναμικού Δημόσιου Τομέα του Υπουργείου Εσωτερικών, με σκοπό τη διατύπωση εισηγήσεων προς τον Υπουργό Εσωτερικών, αναφορικά με θέματα ανακατανομής ή μεταφοράς αρμοδιοτήτων μεταξύ των διαφορετικών επιπέδων διακυβέρνησης.

2. Το Εθνικό Συμβούλιο συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και αποτελείται από τα εξής μέλη με τους αναπληρωτές τους:

α. Τον Γενικό Γραμματέα Ανθρώπινου Δυναμικού Δημόσιου Τομέα του Υπουργείου Εσωτερικών ως Πρόεδρο,

β. τον Γενικό Γραμματέα Εσωτερικών και Οργάνωσης του Υπουργείου Εσωτερικών,

γ. έναν (1) εκπρόσωπο της Γενικής Διεύθυνσης Αποκέντρωσης και Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών,

δ. ~~έναν (1) εκπρόσωπο της Γενικής Γραμματείας~~ ^{ΝΑ}
Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων της Προεδρίας της Κυβέρνησης,

ε. ~~έναν (1) εκπρόσωπο της Γενικής Γραμματείας~~
Συντονισμού της Προεδρίας της Κυβέρνησης,

στ. έναν (1) εκπρόσωπο της Γενικής Γραμματείας Δημοσιονομικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομικών,

~ τον Γενικό Γραμματέα

Γ^ο τον Γενικό Γραμματέα Συντονισμού

ζ. έναν (1) εκπρόσωπο της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας,

η. έναν (1) εκπρόσωπο της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας,

θ. έναν (1) εκπρόσωπο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, που υπηρετεί στο Υπουργείο Εσωτερικών, ως μέλη.

3. Ο Πρόεδρος, όταν ελλείπει, απουσιάζει ή κωλύεται, αναπληρώνεται από τον Γενικό Γραμματέα Εσωτερικών και Οργάνωσης του Υπουργείου Εσωτερικών.

4. Τακτικά και αναπληρωματικά μέλη ορίζονται από τους αρμόδιους Υπουργούς και φορείς. Ο εκπρόσωπος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους ορίζεται από τον Πρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Η θητεία των μελών είναι διετής.

5. Στις συνεδριάσεις του Εθνικού Συμβουλίου καλείται και μετέχει με δικαίωμα ψήφου ο καθ' ύλην αρμόδιος Γενικός ή Ειδικός Γραμματέας του οικείου Υπουργείου ανάλογα με τη θεματική.

6. Κατά τις συνεδριάσεις του Εθνικού Συμβουλίου Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης, αναλόγως των θεμάτων της εκάστοτε συνεδρίασης, δύναται να καλούνται εκπρόσωποι υπουργείων, δήμων, περιφερειών και ανεξάρτητων αρχών, καθώς και εκπρόσωποι φορέων της Κοινωνίας των Πολιτών και εμπειρογνώμονες εγνωσμένου κύρους και με συναφή εξειδίκευση για την παροχή πληροφοριών, τη διαβούλευση και τη συνεργασία.

Άρθρο 12

Αρμοδιότητες Εθνικού Συμβουλίου Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης

1. Το Εθνικό Συμβούλιο έχει τις κάτωθι αρμοδιότητες:
  - α. Σχεδιάζει πολιτικές προώθησης της εφαρμογής του Εθνικού Συστήματος Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης, με στόχο την ενίσχυση της συνεργασίας και του συντονισμού των φορέων του δημόσιου τομέα, ανεξαρτήτως επιπέδου διακυβέρνησης, κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους υπό το πρίσμα των γενικών αρχών του Εθνικού Συστήματος Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης,
  - β. γνωμοδοτεί, κατόπιν ερωτήματος του Υπουργού Εσωτερικών, επί ζητημάτων προσδιορισμού

αρμοδιότητας, ιδίως σε περιπτώσεις επικάλυψης, υπέρβασης ή μη αποτελεσματικής άσκησης αρμοδιοτήτων, ως προς τις δυνατότητες ανασχεδιασμού, εξορθολογισμού και ανακατανομής των εν λόγω αρμοδιοτήτων. Για τη γνωμοδότηση, το Εθνικό Συμβούλιο προβαίνει σε αξιολόγηση των ρυθμίσεων ως προς την εναρμόνισή τους με τις γενικές αρχές του Εθνικού Συστήματος Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης και σε εκτίμηση της διαθεσιμότητας και της καταλληλότητας των αναγκαίων πόρων, ιδίως του ανθρώπινου δυναμικού, της υλικοτεχνικής υποδομής και των οικονομικών πόρων, περιλαμβανομένου του προϋπολογισμού προγραμμάτων, για την αποτελεσματική εφαρμογή των ρυθμίσεων αυτών,

† στο πλαίσιο κατάρτισης

γ. συλλέγει και παρακολουθεί τη νομολογία των εθνικών και ευρωπαϊκών δικαστηρίων και τις αποφάσεις και συστάσεις αρμόδιων ανεξάρτητων αρχών, επί θεματικών σχετικών με την πολυεπίπεδη διακυβέρνηση, την αποκέντρωση και αποσυγκέντρωση αρμοδιοτήτων, καθώς και ως προς κάθε άλλο ζήτημα που ανακύπτει από την εφαρμογή του άρθρου 102 του Συντάγματος και

δ. εκπονεί μελέτες και υποβάλλει προτάσεις στον Υπουργό Εσωτερικών, με σκοπό την υιοθέτηση βέλτιστων διεθνών πρακτικών αποκέντρωσης, αποσυγκέντρωσης και μεταφοράς αρμοδιοτήτων προς θωράκιση και περαιτέρω ενίσχυση του Εθνικού Συστήματος Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης.

2. Το Εθνικό Συμβούλιο Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης συντάσσει ετήσια έκθεση πεπραγμένων, που υποβάλλεται μέσα στο πρώτο τρίμηνο κάθε έτους στον Υπουργό Εσωτερικών. Οι ετήσιες εκθέσεις αναρτώνται στον διαδικτυακό τόπο της Γενικής Γραμματείας Ανθρώπινου Δυναμικού Δημόσιου Τομέα του Υπουργείου Εσωτερικών.

Άρθρο 13

Λειτουργία Εθνικού Συμβουλίου Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης

1. Το Εθνικό Συμβούλιο εδρεύει στο Υπουργείο Εσωτερικών και επικουρείται κατά τη λειτουργία του από το Επιχειρησιακό Κέντρο Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης του άρθρου 16.

2. Ο Γενικός Γραμματέας Ανθρώπινου Δυναμικού Δημοσίου Τομέα μεριμνά για τη σύγκληση και λειτουργία του Εθνικού Συμβουλίου Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης.

3. Το Εθνικό Συμβούλιο συνεδριάζει τακτικά κάθε μήνα και εκτάκτως όταν το ζητήσει ο Πρόεδρος ή ο Υπουργός Εσωτερικών για τη συζήτηση συγκεκριμένου θέματος.

4. Το Εθνικό Συμβούλιο λειτουργεί εντός του κανονικού ωραρίου εργασίας των οικείων Υπηρεσιών ή σε χρόνο που καλύπτεται από υπερωριακή απασχόληση.

Άρθρο 14

Έγκριση ανακατανομής ή μεταφοράς αρμοδιοτήτων με Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου

1. Ο Υπουργός Εσωτερικών δέχεται εν όλω ή εν μέρει, απορρίπτει ή αναπέμπει για συμπλήρωση τη γνώμη του Εθνικού Συμβουλίου, σύμφωνα με την περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 12.

2. Αν γίνει δεκτή η γνώμη του Εθνικού Συμβουλίου, ο Υπουργός Εσωτερικών εισηγείται, σύμφωνα με τη διαδικασία της παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 4622/2019 (Α' 133), την έκδοση Πράξης του Υπουργικού Συμβουλίου, με την οποία εγκρίνεται η γνωμοδοτηθείσα ανακατανομή ή μεταφορά αρμοδιοτήτων.

† και διασφαλίζονται οι απαραίτητοι πόροι.

Άρθρο 15

Επιχειρησιακό Κέντρο Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης

1. Η Γενική Διεύθυνση Δημοσίων Οργανώσεων της Γενικής Γραμματείας Ανθρώπινου Δυναμικού Δημοσίου Τομέα λειτουργεί ως Επιχειρησιακό Κέντρο Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης, με κύρια αποστολή την καταγραφή και κατηγοριοποίηση της νομοθεσίας και των κανονιστικών πράξεων της διοίκησης που αφορούν στην οργάνωση και λειτουργία του Εθνικού Συστήματος Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης, σύμφωνα με τη λειτουργική ταξινόμηση.

2. Το επιχειρησιακό κέντρο είναι αρμόδιο για τη διατύπωση απόψεων επί κάθε είδους νομοθετικής διάταξης ή κανονιστικής πράξης που δύναται να επηρεάσει τη δομή του Εθνικού Συστήματος Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης. Προς τον σκοπό αυτόν, εξετάζει τη συμμόρφωση των προωθούμενων ρυθμίσεων με τις γενικές αρχές του Εθνικού Συστήματος Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης, καθώς και τη διαθεσιμότητα και καταλληλότητα των αναγκαίων πόρων, ιδίως του ανθρώπινου δυναμικού και της υλικοτεχνικής υποδομής, για την αποτελεσματική εφαρμογή των ρυθμίσεων αυτών. Το επιχειρησιακό κέντρο υποβάλλει τις απόψεις του προς τον Γενικό Γραμματέα Ανθρώπινου Δυναμικού Δημόσιου Τομέα επί των νομοθετικών ρυθμίσεων πριν από την κατάθεσή τους στη Βουλή και επί των σχεδίων οργανισμών του άρθρου 20 του ν. 4622/2019 (Α' 133) πριν από την υποβολή τους προς επεξεργασία στο Συμβούλιο της Επικρατείας.

3. Το επιχειρησιακό κέντρο υποστηρίζει επιστημονικά, τεχνικά και διοικητικά το Εθνικό Συμβούλιο Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης και τον Υπουργό Εσωτερικών.

4. Το επιχειρησιακό κέντρο υποβάλλει στον Γενικό Γραμματέα Ανθρώπινου Δυναμικού Δημόσιου Τομέα ετήσιες αναφορές μέχρι τον Φεβρουάριο του επόμενου, από το έτος αναφοράς, έτους.

5. Το έργο του επιχειρησιακού Κέντρου υποστηρίζεται από το Πληροφοριακό Σύστημα Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης, το οποίο αναπτύσσεται και λειτουργεί στο Υπουργείο Εσωτερικών, με στόχο την καταχώριση και ανταλλαγή δεδομένων αναφορικά με την παρακολούθηση της εφαρμογής του Εθνικού Συστήματος Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης, καθώς και για κάθε άλλο θέμα που συνδέεται με θέματα ανακατανομής και μεταφοράς αρμοδιοτήτων μεταξύ των διαφορετικών επιπέδων διακυβέρνησης.

Άρθρο 16

Συντονιστικά όργανα υλοποίησης δημόσιας πολιτικής

1. Συστήνονται κατά περίπτωση συντονιστικά όργανα υλοποίησης δημόσιας πολιτικής, με κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και του καθ' ύλην

† και των οικονομικών πόρων,
στο πλαίσιο κατάρτισης τα
πρόπολογιστικά προγραμμάτων,

αρμόδιου Υπουργού, εφόσον απαιτούνται η ιδιαίτερη διαχείριση και η συστηματική παρακολούθηση συγκεκριμένων δημόσιων πολιτικών, που προσδιορίζονται στην ως άνω κοινή απόφαση και, σύμφωνα με τις αρχές της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης για την υλοποίηση δημόσιας πολιτικής, εμπλέκονται αρμοδιότητες που εντοπίζονται σε κοινά πεδία, σύμφωνα με τη λειτουργική ταξινόμηση, αλλά ανήκουν σε περισσότερους φορείς και σε διαφορετικά επίπεδα διακυβέρνησης.

2. Στη σύνθεση κάθε συντονιστικού οργάνου υλοποίησης δημόσιας πολιτικής μετέχουν όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς, ανεξαρτήτως επιπέδου διακυβέρνησης. Η δομή του διαρθρώνεται από σημεία αναφοράς σε εθνικό επίπεδο, ήτοι στο κεντρικό και το αποκεντρωμένο, καθώς και στο τοπικό επίπεδο, όπως διαρθρώνεται σε περιφερειακό και δημοτικό επίπεδο.

3. Σκοπός του συντονιστικού οργάνου υλοποίησης δημόσιας πολιτικής είναι η ανάπτυξη, η εκ των προτέρων αξιολόγηση και η παρακολούθηση της προόδου της εφαρμογής τετραετούς σχεδίου δράσης για τη συγκεκριμένη θεματική δημόσιας πολιτικής που περιλαμβάνεται στην κοινή απόφαση της παρ. 1.

4. Τα σχέδια δράσης υλοποίησης δημόσιας πολιτικής λαμβάνουν υπόψη τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, διαρθρώνονται σε στρατηγικούς και επιχειρησιακούς στόχους, καθορίζουν ανά σημείο επαφής τις επιμέρους προβλεπόμενες δράσεις και προσδιορίζουν τους αναγκαίους πόρους, καθώς και τον τρόπο χρηματοδότησης για την υλοποίησή τους. Αναπτύσσονται και εφαρμόζονται με στόχο, ιδίως, την πρόταση νομοθετικής ή κανονιστικής ρύθμισης ή τη βέλτιστη άσκηση της συγκεκριμένης δημόσιας πολιτικής.

5. Με την κοινή απόφαση της παρ. 1 δύνανται να καθορίζονται ο Πρόεδρος, τα μέλη και οι αρμοδιότητες του συντονιστικού οργάνου, καθώς και η οργάνωση και η λειτουργία του.

Άρθρο 17
Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών δύναται να ορίζονται το περιεχόμενο και το εύρος κάθε επιπέδου της λειτουργικής ταξινόμησης των δημοσίων πολιτικών του άρθρου 7, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με τη μεθοδολογία κατανομής των αρμοδιοτήτων μεταξύ των επιπέδων διακυβέρνησης του άρθρου 7. Με όμοια απόφαση δύναται να τροποποιείται το Παράρτημα για λόγους εναρμόνισης προς το Διεθνές Πρότυπο COFOG.

† ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης δύναται να εξειδικεύονται η ανάπτυξη και λειτουργία του Πληροφοριακού Συστήματος Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης της παρ. 5 του άρθρου 15 και να προβλέπονται η διασύνδεση με άλλα πληροφοριακά συστήματα της δημόσιας διοίκησης, περιλαμβανομένου του Εθνικού Μητρώου Διοικητικών Διαδικασιών - Μίτος, οι αρμοδιότητες των εμπλεκόμενων υπηρεσιών, οι πληροφορίες που δημοσιεύονται σε αυτό σύμφωνα με το παρόν, καθώς και ο τρόπος και οι όροι ή οι περιορισμοί πρόσβασης στις πληροφορίες αυτές.

ΜΕΡΟΣ Β΄

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ - ΠΡΟΣΘΗΚΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Ζ΄
ΣΤΟ ΜΕΡΟΣ Α΄ ΤΟΥ Ν. 4795/2021

Άρθρο 18
Σκοπός

Σκοπός του παρόντος Μέρους είναι η ανάπτυξη πλαισίου διαχείρισης κινδύνων ως δομικού στοιχείου του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου των φορέων του άρθρου 2 του ν. 4795/2021 (Α΄ 62).

Άρθρο 19
Αντικείμενο

Με τις διατάξεις του παρόντος Μέρους ορίζονται η πολιτική, το πλαίσιο, η διαδικασία και τα όργανα διαχείρισης κινδύνων και προβλέπεται η λειτουργία

Μητρώου Κινδύνων και Κεντρικού Αποθετηρίου
Κινδύνων Διαφθοράς.

Άρθρο 20

Διαχείριση κινδύνων - Προσθήκη Κεφαλαίου Ζ' και άρθρου 22Α στον ν. 4795/2021

Μετά από το άρθρο 22 του ν. 4795/2021 (Α' 62) επέρχονται οι εξής αλλαγές: α) προστίθεται Κεφάλαιο Ζ' με τίτλο «ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ», και β) προστίθεται άρθρο 22Α, το οποίο εντάσσεται στο Κεφάλαιο Ζ', ως εξής:

«ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ' ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

Άρθρο 22Α Διαχείριση κινδύνων

1. Στο πλαίσιο του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου, οι φορείς του άρθρου 2, υποχρεούνται να διαχειρίζονται τους κινδύνους που επηρεάζουν την υλοποίηση των στρατηγικών και επιχειρησιακών τους στόχων, καθώς και την αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους.
2. Η διαχείριση κινδύνων πραγματοποιείται σύμφωνα με το άρθρο 6, από την πρώτη και τη δεύτερη γραμμή ρόλων. Η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου, ως τρίτη γραμμή ρόλων, παρέχει εύλογη διαβεβαίωση σχετικά με την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα της διαχείρισης κινδύνων.»

Άρθρο 21

Πολιτική και πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων - Προσθήκη άρθρου 22Β στον ν. 4795/2021

Στον ν. 4795/2021 (Α' 62) προστίθεται άρθρο 22Β ως εξής:

«Άρθρο 22Β Πολιτική και πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων

1. Οι φορείς του άρθρου 2 αναπτύσσουν και εφαρμόζουν την πολιτική και το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων.
2. Η πολιτική διαχείρισης κινδύνων περιλαμβάνει τον τρόπο διαχείρισης κινδύνων ανά σκοπό και στόχο, τη διάθεση ανάληψης και το επίπεδο ανοχής κινδύνου, καθώς και τους ρόλους και τις αρμοδιότητες των κατάλληλων επιπέδων διοίκησης αναφορικά με τον σχεδιασμό, την παρακολούθηση και την εφαρμογή του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων.
3. Το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων περιλαμβάνει τις κατευθύνσεις και τις οργανωτικές ρυθμίσεις που αφορούν στον σχεδιασμό, την εφαρμογή, την αξιολόγηση και τη διαρκή βελτίωση της διαχείρισης κινδύνων του φορέα, καθώς και τη μεθοδολογία για τη διενέργεια της διαδικασίας διαχείρισης κινδύνων. Η διαδικασία διαχείρισης κινδύνων διενεργείται λαμβάνοντας υπόψη τα διεθνώς αποδεκτά πρότυπα και περιλαμβάνει την αναγνώριση, εκτίμηση και αντιμετώπιση των κινδύνων, καθώς και την παρακολούθηση και επικαιροποίησή τους.
4. Ο επικεφαλής του φορέα εγκρίνει την πολιτική διαχείρισης κινδύνων και το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων.
5. Η Εθνική Αρχή Διαφάνειας καθορίζει τα πρότυπα πολιτικής και πλαισίου διαχείρισης κινδύνων και παρέχει οδηγίες σχετικά με τη σύνταξη και εφαρμογή τους.»

Άρθρο 22

Σύσταση και στελέχωση οργάνων διαχείρισης κινδύνων -

Προσθήκη άρθρου 22Γ στον ν. 4795/2021

Στον ν. 4795/2021 (Α' 62) προστίθεται άρθρο 22Γ ως εξής:

«Άρθρο 22Γ

Σύσταση και στελέχωση οργάνων διαχείρισης κινδύνων

1. Για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση της πολιτικής και του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων, οι φορείς του άρθρου 2 συστήνουν Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων, το επίπεδο της οποίας δύναται να διαφοροποιείται

αναλόγως της οργανωτικής δομής του φορέα, που υπάγεται απευθείας στον επικεφαλής του φορέα, ή, με απόφαση του επικεφαλής του φορέα, συστήνουν Ομάδα Διαχείρισης Κινδύνων ή ορίζουν υπάλληλο ως Διαχειριστή Κινδύνων. Για τη στελέχωση ή τον ορισμό των οργάνων του πρώτου εδαφίου επιλέγονται υπάλληλοι κατηγορίας πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (ΠΕ) ή τεχνολογικής εκπαίδευσης (ΤΕ) του φορέα ή κατά περίπτωση ένστολο και ειδικό επιστημονικό προσωπικό, κατόπιν συνεκτίμησης της προϋπηρεσίας τους, στον δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα, στη διαχείριση κινδύνων, καθώς και της γνώσης διαχείρισης κινδύνων, όπως αυτή τεκμηριώνεται από την κατοχή σχετικού πτυχίου ή μεταπτυχιακού ή διδακτορικού τίτλου σπουδών, και ανάλογης πιστοποίησης ή διαπίστευσης. Οι υπάλληλοι του δεύτερου εδαφίου δύνανται να ασκούν είτε αποκλειστικά είτε παράλληλα τα συγκεκριμένα καθήκοντα ανάλογα με τις επιχειρησιακές δυνατότητες κάθε φορέα.

2. Το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Ανθρώπινου Δυναμικού Δημόσιου Τομέα του Υπουργείου Εσωτερικών και την Εθνική Αρχή Διαφάνειας, οργανώνει ειδικό πρόγραμμα επαγγελματικής επάρκειας διαχειριστή κινδύνων και χορηγεί Πιστοποιητικό Επαγγελματικής Επάρκειας Διαχειριστή Κινδύνων, κατόπιν επιτυχούς παρακολούθησης του προγράμματος.

3. Οι προϊστάμενοι και οι υπάλληλοι των οργάνων διαχείρισης κινδύνων υποχρεούνται, εντός έξι (6) μηνών από την έναρξη του ειδικού προγράμματος της παρ. 2 ή από την τοποθέτηση ή τον ορισμό τους, να λάβουν το Πιστοποιητικό Επαγγελματικής Επάρκειας Διαχειριστή Κινδύνων.

4. Εφόσον κρίνεται απαραίτητη για την υποστήριξη των οργάνων διαχείρισης κινδύνων του φορέα η συνδρομή επαγγελματιών με τεχνογνωσία και δεξιότητες που δεν υπάρχουν εντός του φορέα, η συνδρομή αυτή δύναται να ανατίθεται, κατόπιν προηγούμενης αιτιολογημένης απόφασης του επικεφαλής του φορέα, σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, με σύμβαση παροχής ανεξάρτητων υπηρεσιών.[†]

5. Οι πράξεις σύστασης ή ορισμού των οργάνων διαχείρισης κινδύνων κοινοποιούνται, εντός μηνός

[†] -Ειδικά για τους Ο.Τ.Α. α' βαθμού που δεν πληρούν τα κριτήρια της παρ. 2 του άρθρου 9, όπως αυτά προσδιορίζονται με την απόφαση της παρ. 3 του άρθρου 79, η διαχείριση κινδύνων μπορεί να ανατίθεται σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο με σύμβαση παροχής ανεξάρτητων υπηρεσιών, κατόπιν προηγούμενης αιτιολογημένης απόφασης του επικεφαλής αυτών, που διαπιστώνει την αδυναμία σύστασης οργανικής μονάδας ή ορισμού οργάνου για τη διαχείριση κινδύνου. Στις περιπτώσεις αυτές οι σχετικές αποφάσεις κοινοποιούνται στην Εθνική Αρχή Διαφάνειας.-

από την έκδοσή τους, στο Υπουργείο Εσωτερικών και στην Εθνική Αρχή Διαφάνειας.»

Άρθρο 23

Αρμοδιότητες οργάνων διαχείρισης κινδύνων - Προσθήκη άρθρου 22Δ στον ν. 4795/2021

Στον ν. 4795/2021 (Α' 62) προστίθεται άρθρο 22Δ ως εξής:

«Άρθρο 22Δ

Αρμοδιότητες οργάνων διαχείρισης κινδύνων

Τα όργανα διαχείρισης κινδύνων έχουν τις κάτωθι αρμοδιότητες:

- α) εισηγούνται την πολιτική διαχείρισης κινδύνων στον επικεφαλής του φορέα,
- β) αναπτύσσουν, παρακολουθούν και επικαιροποιούν το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων του φορέα, σύμφωνα με τους στρατηγικούς και επιχειρησιακούς στόχους του,
- γ) ενημερώνουν και καθοδηγούν το προσωπικό του φορέα σχετικά με τον τρόπο εντοπισμού και αντιμετώπισης των κινδύνων, κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του και την παρακολούθηση των δικλίδων ελέγχου,
- δ) εποπτεύουν τη διαδικασία διαχείρισης κινδύνων που διενεργείται από το σύνολο των οργανικών μονάδων του φορέα,
- ε) φέρουν την ευθύνη για την τήρηση, τη συνεχή παρακολούθηση και την επικαιροποίηση του Μητρώου Κινδύνων του άρθρου 22ΣΤ του φορέα και την παροχή κατευθύνσεων προς τις λοιπές οργανικές μονάδες,
- στ) υποβάλλουν περιοδικές και έκτακτες αναφορές προς τον επικεφαλής του φορέα σχετικά με τους κινδύνους στους οποίους είναι εκτεθειμένος ο φορέας και
- ζ) υποβάλλουν ετήσια έκθεση προς τον επικεφαλής του φορέα, την οποία κοινοποιούν στην Εθνική Αρχή Διαφάνειας.

Άρθρο 24
Πρόσβαση σε στοιχεία και αρχεία -
Προσθήκη άρθρου 22Ε στον ν. 4795/2021

Στον ν. 4795/2021 (Α' 62) προστίθεται άρθρο 22Ε ως εξής:

«Άρθρο 22Ε
Πρόσβαση σε στοιχεία και αρχεία

1. Τα όργανα διαχείρισης κινδύνων διαθέτουν πλήρη και απρόσκοπτη πρόσβαση σε όλα τα φυσικά στοιχεία και αρχεία του φορέα, που είναι αναγκαία κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους και συνεργάζονται με τους εργαζόμενους σε αυτόν, στο μέτρο που είναι απαραίτητο για την υλοποίηση του έργου τους, με την επιφύλαξη των άρθρων 9 και 10 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της Οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (L 119), καθώς και ειδικότερων περιορισμών πρόσβασης σε στοιχεία και αρχεία του φορέα.

2. Τα όργανα διαχείρισης κινδύνων έχουν καθήκον εχεμύθειας, τήρησης της εμπιστευτικότητας και ευθύνη απόλυτης διαφύλαξης των στοιχείων που περιέρχονται σε γνώση τους κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Το καθήκον εχεμύθειας εξακολουθεί να ισχύει και μετά από την ολοκλήρωση του έργου ή την αποχώρησή τους από τον φορέα και για πέντε (5) ακόμα έτη.»

Άρθρο 25
Μητρώο Κινδύνων - Προσθήκη άρθρου 22ΣΤ στον ν.
4795/2021

Στον ν. 4795/2021 (Α' 62) προστίθεται άρθρο 22ΣΤ ως εξής:

«Άρθρο 22ΣΤ
Μητρώο Κινδύνων

1. Οι φορείς που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος υποχρεούνται να τηρούν Μητρώο Κινδύνων.
2. Στο Μητρώο Κινδύνων καταγράφονται οι αναγνωρισμένοι κίνδυνοι του φορέα, το επίπεδο αξιολόγησής τους, οι υφιστάμενες δικλίδες ελέγχου, πρόσθετες δικλίδες ελέγχου για την αντιμετώπιση των κινδύνων, καθώς και οι υπεύθυνοι διαχείρισής τους. Στο Μητρώο Κινδύνων καταγράφονται και οι κίνδυνοι διαφθοράς και απάτης.»

Άρθρο 26
Κεντρικό Αποθετήριο Κινδύνων Διαφθοράς -
Προσθήκη άρθρου 22Ζ στον ν. 4795/2021

Στον ν. 4795/2021 (Α' 62) προστίθεται άρθρο 22Ζ ως εξής:

«Άρθρο 22Ζ
Κεντρικό Αποθετήριο Κινδύνων Διαφθοράς

1. Στο Κεντρικό Αποθετήριο Κινδύνων Διαφθοράς, το οποίο τηρείται από τη Γενική Διεύθυνση Ακεραιότητας και Λογοδοσίας της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας, συλλέγονται δεδομένα αναφορικά με τους κινδύνους διαφθοράς που αντιμετωπίζουν οι φορείς του άρθρου 2, καταγράφονται οι αιτίες που τους προκαλούν, οι υφιστάμενες δικλίδες ελέγχου και οι πρόσθετες δικλίδες ελέγχου για την αντιμετώπισή τους.
2. Η Εθνική Αρχή Διαφάνειας, σύμφωνα με τα στοιχεία που τηρούνται στο Κεντρικό Αποθετήριο, συντάσσει ετήσια έκθεση αναφορικά με τους σημαντικούς κινδύνους στη δημόσια διοίκηση, σύνοψη της οποίας δημοσιοποιείται κατάλληλα με μέριμνα της Αρχής, καθώς και ειδικές εκθέσεις, για τη διαμόρφωση δημόσιων πολιτικών καταπολέμησης της διαφθοράς, σε τομείς πολιτικής, οι οποίες κοινοποιούνται στους επικεφαλής των φορέων που τους αφορούν.»

Άρθρο 27
Εξουσιοδοτικές διατάξεις Κεφαλαίου Ζ' -
Προσθήκη άρθρου 22Η στον ν. 4795/2021

Στον ν. 4795/2021 (Α' 62) προστίθεται άρθρο 22Η ως εξής:

«Άρθρο 22Η
Εξουσιοδοτικές διατάξεις Κεφαλαίου Ζ'

1. Με κοινή απόφαση ~~των Υπουργών Εσωτερικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης~~ και του Διοικητή της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας ορίζονται το περιεχόμενο, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία συμμετοχής στο πρόγραμμα επαγγελματικής επάρκειας διαχειριστή κινδύνων, ο τρόπος, η διάρκεια, η διαδικασία παρακολούθησης, ο τύπος του πιστοποιητικού που χορηγείται, καθώς και κάθε άλλο συναφές διαδικαστικό θέμα σχετικό με την εφαρμογή του άρθρου 22Γ.
2. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και του Διοικητή της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας καθορίζεται πρότυπο ετήσιας έκθεσης του άρθρου 22Δ και παρέχονται οδηγίες σχετικά με τη σύνταξή της.
3. Με κοινή απόφαση ~~του Υπουργού Εσωτερικών~~ και του Διοικητή της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας καθορίζεται πρότυπο Μητρώου Κινδύνων του άρθρου 22ΣΤ και παρέχονται οδηγίες σχετικά με τον τρόπο τήρησης και επικαιροποίησής του.
4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών, η οποία εκδίδεται κατόπιν γνώμης του Διοικητή της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας, δύναται να ορίζονται επιπλέον προϋποθέσεις, υποχρεώσεις και κωλύματα για την εφαρμογή της παρ. 4 του άρθρου 22Γ.
5. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης και του Διοικητή της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας, καθορίζονται η μορφή και οι προδιαγραφές λειτουργίας του Κεντρικού Αποθετηρίου Κινδύνων Διαφθοράς, το είδος και ο τύπος των στοιχείων που διαβιβάζονται και τηρούνται από τους υπεύθυνους για την ανάπτυξη και εφαρμογή του Πλαισίου Διαχείρισης Κινδύνων των φορέων προς την Εθνική Αρχή Διαφάνειας, ο χρόνος

† των Υπουργών Εσωτερικών

† των Υπουργών Εσωτερικών
και Ψηφιακής Διακυβέρνησης

έναρξης λειτουργίας του Κεντρικού Αποθετηρίου, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή του άρθρου 22Ζ.

6. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, δύναται να εξαιρούνται τα Υπουργεία στα οποία υπάγονται οι Ένοπλες Δυνάμεις ή τα σώματα ασφαλείας, εν όλω ή εν μέρει, από τις διατάξεις του Κεφαλαίου Ζ' .»

Άρθρο 28 **Μεταβατικές διατάξεις**

1. Κατά την πρώτη εφαρμογή του Μέρους Β' και για διάστημα δύο (2) ετών, στις διατάξεις του εμπότουν αποκλειστικά οι φορείς της Κεντρικής Διοίκησης.

2. Η σύσταση και ο ορισμός των οργάνων διαχείρισης κινδύνων ολοκληρώνονται εντός τριών (3) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, για τους φορείς της Κεντρικής Διοίκησης. Οι λοιποί φορείς υποχρεούνται στη σύσταση ή τον ορισμό των οργάνων διαχείρισης κινδύνων εντός τριών (3) μηνών από την παρέλευση των δύο (2) ετών της παρ. 1.

ΥΠ. ΤΡΟΠ. 1548/147

[ένα άρθρο]

Άρθρο 29

**Διοριστέοι της υπ' αρ. 4Κ/2020 προκήρυξης ΑΣΕΠ –
Συμμόρφωση σε δικαστική απόφαση**

1. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, κατανέμονται, στις δύο χιλιάδες εννιακόσιες εννέα (2.909) θέσεις τακτικού προσωπικού Πανεπιστημιακής, Τεχνολογικής, Δευτεροβάθμιας και Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης σε ΟΤΑ α΄ βαθμού της χώρας, οι οποίες προκηρύχθηκαν σύμφωνα με την υπ' αρ. 4Κ/2020 προκήρυξη του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού (ΑΣΕΠ) (τ. ΑΣΕΠ 15), όσοι περιλαμβάνονται στους αντίστοιχους οριστικούς Πίνακες Διοριστέων που κυρώθηκαν με την υπ' αρ. 801/22.9.2022 απόφαση του Β΄ Τμήματος (Γ΄ 2449), τις υπ' αρ. 546/7.7.2022 και 599/21.7.2022 αποφάσεις του 1^{ου} Τμήματος Διακοπών (Γ΄ 1796) και την υπ' αρ. 646/29.07.2022 απόφαση του 2^{ου} Τμήματος Διακοπών (Γ΄ 1866) του ΑΣΕΠ.
2. Υποψήφιοι, οι οποίοι είχαν υποβάλει ηλεκτρονική αίτηση συμμετοχής στη διαδικασία πλήρωσης των θέσεων της παρ. 1 και περιλαμβάνονταν στους πίνακες κατάταξης της προκήρυξης της παρ. 1 αλλά όχι στους οριστικούς πίνακες διοριστέων, προσλαμβάνονται σε προσωποπαγείς θέσεις τακτικού προσωπικού των οικείων δήμων και του ίδιου κλάδου και ειδικότητας με την αντίστοιχη/τις αντίστοιχες θέση/θέσεις, για την οποία/τις οποίες υπέβαλαν αίτηση, με ταυτόχρονη δέσμευση κενής οργανικής θέσης της ίδιας εκπαιδευτικής κατηγορίας και ανεξαρτήτως κλάδου, εφόσον υπάρχει, κατόπιν αιτήσεώς τους στο ΑΣΕΠ, η οποία υποβάλλεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από τη δημοσίευση του παρόντος, εφόσον:

α) άσκησαν εμπρόθεσμα αίτηση ακυρώσεως κατά της υπ' αρ. 4Κ/2020 προκήρυξης του ΑΣΕΠ ή υπέβαλαν αίτηση θεραπείας κατά των οριστικών πινάκων διοριστέων, ή αίτηση προς το ΑΣΕΠ ύστερα από τη δημοσίευση της υπ' αρ. 1548/2022 απόφασης του Συμβουλίου της Επικρατείας και

β) η συνολική τελική τους βαθμολογία υπερβαίνει τη βαθμολογία του τελευταίου διοριστέου στην αντίστοιχη θέση προτίμησής τους, μη υπολογιζόμενου του κριτηρίου της ειδικής εμπειρίας της παρ. 3 του άρθρου 91 του ν. 4583/2018 (Α' 212), με την επιφύλαξη του κριτηρίου της εντοπιότητας.

Οι προσλήψεις του πρώτου εδαφίου γίνονται με απόφαση του οικείου δημάρχου, περίληψη της οποίας δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, με μέριμνα του αρμοδίου οργάνου της αποκεντρωμένης διοίκησης.

(Τέλος Υπ. Τροπ. 1548/147)

Άρθρο 30

**Έκτακτη επιχορήγηση Δ.Ε.Υ.Α. και Συνδέσμων
Ύδρευσης Ο.Τ.Α. για την αντιμετώπιση των
επιπτώσεων της ενεργειακής κρίσης**

1. Για την κάλυψη εκτάκτων αναγκών των δημοτικών επιχειρήσεων ύδρευσης – αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) και των Συνδέσμων Ύδρευσης Ο.Τ.Α. και των αυξημένων δαπανών τους που οφείλονται στις επιπτώσεις της ενεργειακής κρίσης, είναι δυνατή η επιχορήγηση των Δ.Ε.Υ.Α. και των Συνδέσμων Ύδρευσης Ο.Τ.Α. από πιστώσεις του κρατικού προϋπολογισμού μέσω του προϋπολογισμού του Υπουργείου Εσωτερικών, με την επιφύλαξη της τήρησης του ενωσιακού δικαίου.
2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών καθορίζονται ο τρόπος, η διαδικασία και το ύψος των δαπανών που επιχορηγούνται ανά Δ.Ε.Υ.Α. και Σύνδεσμο Ύδρευσης Ο.Τ.Α. λόγω των επιπτώσεων της ενεργειακής κρίσης κατ' εφαρμογή της παρ. 1.

Άρθρο 31

**Αρμοδιότητες Οικονομικής Επιτροπής Δήμων –
Τροποποίηση παρ. 1, αντικατάσταση παρ. 2,
προσθήκη παρ. 4 στο άρθρο 72 ν. 3852/2010**

Στο άρθρο 72 του ν. 3852/2010 (Α'82) επέρχονται οι εξής αλλαγές: α) στην παρ. 1 αα) στην περ. γ' οι λέξεις «καθώς και τους προϋπολογισμούς, ισολογισμούς, απολογισμούς, ετήσια προγράμματα δράσης και τις εκθέσεις πεπραγμένων των νομικών προσώπων και επιχειρήσεων του Δήμου» διαγράφονται, αβ) καταργούνται οι περ. δ', θ', οι υποπερ. i και iii της περ. ιε' και οι περ. ιζ', ιθ', κ', κά', κγ' και κδ', αγ) αντικαθίστανται οι περ. στ' και ζ', β) αντικαθίσταται η παρ. 2, γ) προστίθεται παρ. 4 και το άρθρο 72 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 72

Αρμοδιότητες οικονομικής επιτροπής δήμων

1. Η οικονομική επιτροπή είναι συλλογικό όργανο, αρμόδιο για τον έλεγχο και την παρακολούθηση της οικονομικής και διοικητικής λειτουργίας του δήμου.

Ειδικότερα, έχει τις ακόλουθες αποφασιστικές, ελεγκτικές και γνωμοδοτικές αρμοδιότητες:

α) Καταρτίζει και δημοσιεύει με πράξη του Προέδρου της, τον κανονισμό λειτουργίας της.

β) Συντάσσει και εισηγείται το σχέδιο του προϋπολογισμού και ελέγχει την πρόοδο υλοποίησής του. Έχει την ευθύνη για την πιστή εκτέλεση του προϋπολογισμού και υποβάλλει ανά τρίμηνο έκθεση προς το δημοτικό συμβούλιο, στην οποία παρουσιάζεται η κατάσταση των εσόδων και εξόδων του Δήμου. Η έκθεση αυτή, στην οποία καταχωρούνται και τυχόν παρατηρήσεις της μειοψηφίας, δημοσιεύεται υποχρεωτικά στην ιστοσελίδα του Δήμου.

γ) Εγκρίνει τον απολογισμό του Δήμου.

δ) [Καταργείται].

ε) Εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο το πολυετές σχέδιο αξιοποίησης της ακίνητης περιουσίας του δήμου και έχει την ευθύνη και την αποφασιστική αρμοδιότητα για την υλοποίησή του. Για την ετήσια πρόοδο υλοποίησης του σχεδίου, ο Πρόεδρος της Οικονομικής Επιτροπής ενημερώνει το δημοτικό συμβούλιο, σε ειδική συνεδρίαση, κατά τον μήνα Δεκέμβριο κάθε έτους.

στ) Αποφασίζει για την κατάρτιση των όρων, τη σύνταξη των διακηρύξεων, τη διεξαγωγή και κατακύρωση κάθε μορφής δημοπρασιών και διαγωνισμών, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που αφορούν σε έργα, μελέτες, προμήθειες και υπηρεσίες, καθώς και τη συγκρότηση των ειδικών επιτροπών διεξαγωγής και αξιολόγησης από μέλη της ή ειδικούς επιστήμονες, υπαλλήλους του Δήμου ή δημόσιους υπαλλήλους.

ζ) Ασκεί τα καθήκοντα αναθέτουσας αρχής κατά το στάδιο που προηγείται της σύναψης των συμβάσεων έργων, μελετών, υπηρεσιών και προμηθειών, ανεξαρτήτως προϋπολογισμού, πλην των περιπτώσεων της απευθείας ανάθεσης, που υπάγονται στην αρμοδιότητα του Δημάρχου.

η) Αποφασίζει για την υποβολή προτάσεων εκ μέρους του δήμου για τη χρηματοδότηση ή επιχορήγηση δράσεων, προγραμμάτων και αντίστοιχων έργων από εθνικούς πόρους, πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή οποιουδήποτε άλλου φορέα και αποφασίζει, όπου απαιτείται, για την αποδοχή χρηματοδότησης ή

ο και αποφασίζει για την έγκριση και παραλαβή των παύσων φύσεως μελετών του Δήμου, σύμφωνα με το άρθρο 189 του ν. 4412/2016 (Α' 147).

επιδότησης ή επιχορήγησης πράξεων που εντάσσονται στα πάσης φύσεως αναπτυξιακά προγράμματα ή προγράμματα επιχορήγησης.

θ) [Καταργείται].

ι) Αποφασίζει για την υποβολή προσφυγών στις διοικητικές αρχές και αποφασίζει για την άσκηση ή μη όλων των ένδικων βοηθημάτων και των ένδικων μέσων, καθώς και για την παραίτηση από αυτά, πλην των περιπτώσεων δικών που αφορούν στον προσδιορισμό ή τη μετατροπή της εργασιακής σχέσης μεταξύ εργαζομένων και του δήμου, στις οποίες η άσκηση ένδικων μέσων είναι υποχρεωτική. Επίσης, αποφασίζει τον συμβιβασμό ή την κατάργηση δίκης που έχει αντικείμενο ποσό έως εξήντα χιλιάδες (60.000) ευρώ, πλέον ΦΠΑ. Όταν το αντικείμενο της δίκης είναι άνω του ποσού αυτού, τότε εισηγείται τη λήψη απόφασης από το δημοτικό συμβούλιο. Δεν επιτρέπεται συμβιβασμός ή κατάργηση δίκης για απαιτήσεις μισθών, επιδομάτων, αποζημιώσεων, εξόδων παράστασης, εξόδων κίνησης και γενικά μισθολογικών παροχών οποιασδήποτε μορφής, εξαιρουμένων εκείνων για τις οποίες το νομικό ζήτημα έχει επιλυθεί με απόφαση ανωτάτου δικαστηρίου. Η απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής για τις περιπτώσεις των προηγούμενων εδαφίων, πλην αυτών που αφορούν στον προσδιορισμό ή τη μετατροπή της εργασιακής σχέσης κατά τα προβλεπόμενα στο πρώτο εδάφιο, λαμβάνεται ύστερα από γνωμοδότηση δικηγόρου, η έλλειψη της οποίας συνεπάγεται ακυρότητα της σχετικής απόφασης. Η παρούσα ρύθμιση ισχύει και όταν η αρμοδιότητα ασκείται από το δημοτικό συμβούλιο.

ια) Αποφασίζει για:

ί. Τη μετακίνηση και την έγκριση της αποζημίωσης των δαπανών μετακίνησης του δημάρχου, των αντιδημάρχων και των δημοτικών συμβούλων, εκτός της έδρας του δήμου για εκτέλεση υπηρεσίας. Σε κατεπείγουσες περιπτώσεις επιτρέπεται να μετακινηθεί εκτός έδρας ο δήμαρχος, ο αντιδήμαρχος ή μέλος του δημοτικού συμβουλίου χωρίς προηγούμενη απόφαση της οικονομικής επιτροπής. Στις περιπτώσεις αυτές, η επιτροπή αποφασίζει στην αμέσως επόμενη συνεδρίασή της, αν η μετακίνηση ήταν επιβεβλημένη ή όχι.

ii. Την καταβολή εξόδων κίνησης και ημερήσιας αποζημίωσης, σε ιδιώτες μέλη επιτροπών ή ομάδων εργασίας ή ομάδων διοίκησης έργου, που συγκροτούνται από την Εκτελεστική Επιτροπή ή τον δήμαρχο, για μετακινήσεις στο εσωτερικό και στο εξωτερικό, οι οποίες γίνονται για εκτέλεση υπηρεσίας, σχετικής με το έργο τους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υποπαρ. Δ.9 του ν. 4336/2015 (Α' 94),
ιβ) Αξιολογεί και μελετά την ανάγκη σύναψης δανείων με χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, διαπραγματεύεται με αυτά τον καθορισμό των όρων δανειοδότησης και υποβάλλει σχετική εισήγηση προς το δημοτικό συμβούλιο.

ιγ) Εισηγείται στο Δημοτικό Συμβούλιο τα σχέδια κανονιστικών αποφάσεων του δήμου, με την επιφύλαξη της περ. βε' της παρ. 1B του άρθρου 73, αξιολογεί την υλοποίησή τους και εισηγείται τροποποιήσεις, όπου απαιτούνται. Οι κανονιστικές αποφάσεις αξιολογούνται υποχρεωτικά από την οικονομική επιτροπή κάθε δύο (2) χρόνια, από την έναρξη ισχύος τους.

ιδ) Αποφασίζει για την πρόσληψη πληρεξουσίου δικηγόρου και την ανάκληση της πληρεξουσιότητάς του, σε όσους δήμους είτε δεν έχουν προσληφθεί δικηγόροι με μηνιαία αντιμισθία, είτε αυτοί που έχουν προσληφθεί δεν έχουν δικαίωμα να παρίστανται σε ανώτατα δικαστήρια. Μπορεί, επίσης, να αναθέτει την παροχή γνωμοδοτήσεων, μόνο εφόσον δεν έχουν προσληφθεί δικηγόροι, με μηνιαία αντιμισθία. Με απόφασή της, είναι δυνατή, κατ' εξαίρεση, η ανάθεση σε δικηγόρο, εξώδικου ή δικαστικού χειρισμού, ανά υπόθεση, ζητημάτων, τα οποία έχουν ιδιαίτερη σημασία για τα συμφέροντα του δήμου και απαιτούν εξειδικευμένη γνώση ή εμπειρία. Στις περιπτώσεις αυτές η αμοιβή του δικηγόρου ορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 281 του ν. 3463/2006 (Α' 114).

ιε) Αποφασίζει για:

i. (Καταργείται)

ii. Τη διευκόλυνση οφειλετών για ποσά άνω των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ, κατά το άρθρο 170 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων,

iii. (Καταργείται)

iv. την παραχώρηση εγκαταστάσεων, εξοπλισμού και μέσων προς τις κοινωφελείς επιχειρήσεις, κατά την

παρ. 4 του άρθρου 259 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων,

ιστ) Αποφασίζει για την αποδοχή κληρονομιών, κληροδοσιών και δωρεών προς τον Δήμο.

ιζ) [Καταργείται].

ιη) Αποφασίζει για την αποδοχή πάσης φύσεως χρηματοδοτήσεων, επιχορηγήσεων, συμπεριλαμβανομένων κατανομών Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων, επιδοτήσεων, δωρεών προς τον δήμο και αποφάσεων ένταξης πράξεων του σε αναπτυξιακά προγράμματα, καθώς και για την παροχή δεσμευτικής εισήγησης αναμόρφωσης του προϋπολογισμού, κατά τη διαδικασία της παρ. 1 του άρθρου έκτου της από 22.8.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 161), η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 2 του ν. 4722/2020 (Α' 177).

ιθ) [Καταργείται].

κ) [Καταργείται].

κα) [Καταργείται].

κβ) Αποφασίζει για το σύνολο των αρμοδιοτήτων του δήμου που έχουν ανατεθεί με τον ν. 4375/2016 (Α' 51) και την παρ. 10 του άρθρου 14 του ν. 4332/2015 (Α' 76).

κγ) [Καταργείται].

κδ) [Καταργείται].

2. Το δημοτικό συμβούλιο μπορεί, για θέματα ιδιαίτερα σοβαρά, με ειδική αιτιολογία, και με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του να αποφασίζει ότι θα ασκήσει το ίδιο αρμοδιότητες της παρ. 1.

3. Η Οικονομική Επιτροπή, δια μέσου του Προέδρου της, υποβάλλει ανά εξάμηνο στο δημοτικό συμβούλιο έκθεση πεπραγμένων, η οποία συζητείται σε ειδική συνεδρίαση.

4. Η Οικονομική Επιτροπή με ειδική απόφαση που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών της μπορεί να παραπέμπει συγκεκριμένο θέμα της αρμοδιότητάς της στο δημοτικό συμβούλιο για τη λήψη απόφασης, εφόσον κρίνει ότι αυτό επιβάλλεται από την ιδιαίτερη σοβαρότητά του.».

Άρθρο 32

Συγκρότηση και εκλογή οικονομικής επιτροπής και επιτροπής ποιότητας ζωής δήμων – Τροποποίηση παρ. 2 και 7 άρθρου 74 ν. 3852/2010

1. Η παρ. 2 του άρθρου 74 του ν. 3852/2010 (Α' 82) τροποποιείται α) στο πρώτο εδάφιο, ως προς τη θητεία της οικονομικής επιτροπής και της επιτροπής ποιότητας ζωής και β) στο δεύτερο εδάφιο, ως προς τον χρόνο διεξαγωγής της εκλογής των μελών τους και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Η θητεία της οικονομικής επιτροπής και της επιτροπής ποιότητας ζωής είναι ετήσια. Το δημοτικό συμβούλιο την πρώτη Κυριακή του Ιανουαρίου κάθε έτους εκλέγει μεταξύ των μελών του με μυστική ψηφοφορία τα μέλη της οικονομικής επιτροπής και της επιτροπής ποιότητας ζωής, με τη διαδικασία των επόμενων παραγράφων.».

2. Στο πρώτο και το τρίτο εδάφιο της παρ. 7 του άρθρου 74 του ν. 3852/2010 οι λέξεις «κατά τη διάρκεια της διετίας» αντικαθίστανται από τις λέξεις «κατά τη διάρκεια της ετήσιας θητείας» και η παρ. 7 διαμορφώνεται ως εξής:

«7. Τα αναπληρωματικά μέλη, με τη σειρά της εκλογής τους, καταλαμβάνουν τις θέσεις των εκλεγέντων με το ίδιο ψηφοδέλτιο τακτικών μελών που μένουν κενές κατά τη διάρκεια της ετήσιας θητείας. Σε περίπτωση που έχει εξαντληθεί ο αριθμός των αναπληρωματικών μελών ή σε περίπτωση που παραιτηθεί ή για οποιονδήποτε λόγο εκλείπει μεμονωμένος σύμβουλος που έχει εκλεγεί μέλος επιτροπής, διενεργείται νέα εκλογή, για την κάλυψη των κενών εδρών της επιτροπής, με τη διαδικασία των προηγούμενων παραγράφων. Όταν τα μέλη που εκπροσωπούν τις λοιπές παρατάξεις, πλην αυτής του δημάρχου, παραιτηθούν κατά τη διάρκεια της ετήσιας θητείας και δεν υπάρχει αντικαταστάτης τους, τη θέση τους καταλαμβάνουν τα μέλη της παράταξης του δημάρχου.».

Άρθρο 33

Αρμοδιότητες του περιφερειακού συμβουλίου – Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 163 ν. 3852/2010

Στην παρ. 1 του άρθρου 163 του ν. 3852/2010 (Α' 82) προστίθενται περ. ιγ) έως ιη), ως εξής:

«ιγ) Εγκρίνει τους προϋπολογισμούς, ισολογισμούς, απολογισμούς, ετήσια προγράμματα δράσης και τις εκθέσεις πεπραγμένων των νομικών προσώπων και επιχειρήσεων της Περιφέρειας.

ιδ) Αποφασίζει για την υποβολή αιτημάτων πρόσληψης του πάσης φύσεως προσωπικού, συμπεριλαμβανομένων των δικηγόρων και νομικών συμβούλων με σχέση έμμισθης εντολής και των συμβασιούχων μίσθωσης έργου, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, καθώς και για την αναγκαιότητα πρόσληψης του προσωπικού της περ. ιε' της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 4765/2021 (Α' 6) και του άρθρου 36 του ν. 4765/2021.

ιε) Αποφασίζει για τη σύναψη και την έγκριση των όρων κάθε είδους προγραμματικών συμβάσεων και συμβάσεων του άρθρου 12 του ν. 4412/2016 (Α' 147).

ιστ) Ασκεί τα καθήκοντα αναθέτουσας αρχής κατά το στάδιο εκτέλεσης των συμβάσεων υπηρεσιών και προμηθειών, ανεξαρτήτως προϋπολογισμού, πλην των περιπτώσεων της απευθείας ανάθεσης, που υπάγονται στην αρμοδιότητα του Περιφερειάρχη. Αποφασίζει για την τροποποίηση του φυσικού ή οικονομικού αντικείμενου συμβάσεων, σύμφωνα με την εφαρμοζόμενη σε κάθε περίπτωση νομοθεσία. Στις συμβάσεις του προηγούμενου εδαφίου εγκρίνει το πρωτόκολλο παραλαβής με αιτιολογημένη απόφασή του. ^ρ

ιζ) Αποφασίζει για τη σύναψη χρηματοδοτικών μισθώσεων (leasing) μηχανολογικού εξοπλισμού και οχημάτων της Περιφέρειας.

ιη) Αποφασίζει για την ίδρυση ή συμμετοχή της περιφέρειας σε Αναπτυξιακό Οργανισμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης του άρθρου 2 του ν. 4674/2020 (Α' 53) ή για την προσαρμογή υφισταμένων αναπτυξιακών ανωνύμων εταιρειών και δικτύων περιφερειών στο άρθρο 2 του ν. 4674/2020.»

Άρθρο 34

Συγκρότηση και εκλογή Οικονομικής Επιτροπής Περιφερειών – Τροποποίηση παρ. 2 και 7 άρθρου 175 ν. 3852/2010

1. Η παρ. 2 του άρθρου 175 του ν. 3852/2010 (Α' 82) τροποποιείται α) στο πρώτο εδάφιο, ως προς τη θητεία της οικονομικής επιτροπής και β) στο δεύτερο

† των
† τα πρώτα εδάφια
† πρώτα

ρ Δύναται να εξουσιοδοτεί τις αρμόδιες υπηρεσίες προς άσκηση καθηκόντων αναθέτουσας αρχής κατά το στάδιο εκτέλεσης των συμβάσεων της περ. ιστ) ή των μεταρρυθμίσεων που άπτονται τροποποίησης του φυσικού ή οικονομικού αντικείμενου αυτών.

εδάφιο, ως προς τον χρόνο διεξαγωγής της εκλογής των μελών της και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής: «2. Η θητεία της οικονομικής επιτροπής είναι ετήσια. Το περιφερειακό συμβούλιο την πρώτη Κυριακή του Ιανουαρίου κάθε έτους εκλέγει μεταξύ των μελών του με μυστική ψηφοφορία τα μέλη της οικονομικής επιτροπής, με τη διαδικασία των επόμενων παραγράφων.».

2. Στο πρώτο και το τρίτο εδάφιο της παρ. 7 του άρθρου 175 του ν. 3852/2010 οι λέξεις «κατά τη διάρκεια της διετίας» αντικαθίστανται από τις λέξεις «κατά τη διάρκεια της ετήσιας θητείας» και η παρ. 7 διαμορφώνεται ως εξής:

«7. Τα αναπληρωματικά μέλη, με τη σειρά της εκλογής τους, καταλαμβάνουν τις θέσεις των εκλεγέντων με το ίδιο ψηφοδέλτιο τακτικών μελών που μένουν κενές κατά τη διάρκεια της ετήσιας θητείας. Σε περίπτωση που έχει εξαντληθεί ο αριθμός των αναπληρωματικών μελών ή σε περίπτωση που παραιτηθεί ή για οποιονδήποτε λόγο εκλείψει μεμονωμένος σύμβουλος που έχει εκλεγεί μέλος επιτροπής, διενεργείται νέα εκλογή, για την κάλυψη των κενών εδρών της επιτροπής, με τη διαδικασία των προηγούμενων παραγράφων. Όταν τα μέλη που εκπροσωπούν τις λοιπές παρατάξεις, πλην αυτής του περιφερειάρχη, παραιτηθούν κατά τη διάρκεια της ετήσιας θητείας και δεν υπάρχει αντικαταστάτης τους, τη θέση τους καταλαμβάνουν τα μέλη της παράταξης του περιφερειάρχη.».

Άρθρο 35

**Αρμοδιότητες Οικονομικής Επιτροπής Περιφερειών
– Τροποποίηση παρ. 1, αντικατάσταση παρ. 2 και
προσθήκη παρ. 4 στο άρθρο 176 ν. 3852/2010**

Στο άρθρο 176 του ν. 3852/2010 (Α' 82) επέρχονται οι εξής αλλαγές: α) στην παρ. 1 αα) στην περ. γ' οι λέξεις «καθώς και τους προϋπολογισμούς, ισολογισμούς, απολογισμούς, ετήσια προγράμματα δράσης και τις εκθέσεις πεπραγμένων των νομικών προσώπων και επιχειρήσεων του Δήμου» διαγράφονται, αβ) καταργούνται οι περ. δ' και η', η υποπερ. iii της περ. ι' και οι περ. ιδ' και ιθ', αγ) αντικαθίσταται η περ. στ', β) αντικαθίσταται η παρ. 2, γ) προστίθεται παρ. 4 και το άρθρο 72 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 176

Αρμοδιότητες Οικονομικής Επιτροπής Περιφερειών
1. Η Οικονομική Επιτροπή είναι συλλογικό όργανο, αρμόδιο για τον έλεγχο και την παρακολούθηση της οικονομικής και διοικητικής λειτουργίας της Περιφέρειας. Ειδικότερα, έχει τις ακόλουθες αποφασιστικές, ελεγκτικές και γνωμοδοτικές αρμοδιότητες:

α) Καταρτίζει και δημοσιεύει με πράξη του Προέδρου της, τον κανονισμό λειτουργίας της.

β) Συντάσσει και εισηγείται το σχέδιο του προϋπολογισμού και ελέγχει την πρόοδο υλοποίησής του. Έχει την ευθύνη για την πιστή εκτέλεση του προϋπολογισμού και υποβάλλει ανά τρίμηνο έκθεση προς το περιφερειακό συμβούλιο, στην οποία παρουσιάζεται η κατάσταση των εσόδων και εξόδων του Περιφέρειας. Η έκθεση αυτή, στην οποία καταχωρούνται και τυχόν παρατηρήσεις της μειοψηφίας, δημοσιεύεται υποχρεωτικά στην ιστοσελίδα της Περιφέρειας.

γ) Εγκρίνει τον απολογισμό της Περιφέρειας.

δ) [Καταργείται].

ε) Εισηγείται στο περιφερειακό συμβούλιο το πολυετές σχέδιο αξιοποίησης της ακίνητης περιουσίας της Περιφέρειας και έχει την ευθύνη και την αποφασιστική αρμοδιότητα για την υλοποίησή του. Για την ετήσια πρόοδο υλοποίησης του σχεδίου, ο Πρόεδρος της Οικονομικής Επιτροπής ενημερώνει το περιφερειακό συμβούλιο, σε ειδική συνεδρίαση, κατά τον μήνα Δεκέμβριο κάθε έτους.

στ) Ασκεί τα καθήκοντα αναθέτουσας αρχής κατά το στάδιο που προηγείται της σύναψης των συμβάσεων έργων, μελετών, υπηρεσιών και προμηθειών, ανεξαρτήτως προϋπολογισμού, πλην των περιπτώσεων της απευθείας ανάθεσης, που υπάγονται στην αρμοδιότητα του Περιφερειάρχη. Ασκεί, επίσης, τις αρμοδιότητες Προϊσταμένης Αρχής που της έχουν απονεμηθεί με το άρθρο 3 του π.δ. 7/2013 (Α' 26).

ζ) Αποφασίζει για την υποβολή προτάσεων εκ μέρους της Περιφέρειας για τη χρηματοδότηση ή επιχορήγηση δράσεων, προγραμμάτων και αντίστοιχων έργων από εθνικούς πόρους, πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή οποιουδήποτε άλλου φορέα

και αποφασίζει, όπου απαιτείται, για την αποδοχή χρηματοδότησης ή επιδότησης ή επιχορήγησης πράξεων που εντάσσονται στα πάσης φύσεως αναπτυξιακά προγράμματα ή προγράμματα επιχορήγησης.

η) [Καταργείται].

θ) Αποφασίζει για την υποβολή προσφυγών στις διοικητικές αρχές και αποφασίζει για την άσκηση ή μη όλων των ένδικων βοηθημάτων και των ένδικων μέσων, καθώς και για την παραίτηση από αυτά, πλην των περιπτώσεων δικών που αφορούν στον προσδιορισμό ή τη μετατροπή της εργασιακής σχέσης μεταξύ εργαζομένων και της Περιφέρειας, στις οποίες η άσκηση ένδικων μέσων είναι υποχρεωτική. Αποφασίζει τον συμβιβασμό ή την κατάργηση δίκης που έχει αντικείμενο μέχρι ποσού εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, πλέον ΦΠΑ. Όταν το αντικείμενο της δίκης είναι άνω του ποσού αυτού, τότε εισηγείται τη λήψη απόφασης από το περιφερειακό συμβούλιο. Δεν επιτρέπεται συμβιβασμός ή κατάργηση δίκης για απαιτήσεις μισθών, επιδομάτων, αποζημιώσεων, εξόδων παράστασης, εξόδων κίνησης και γενικά μισθολογικών παροχών οποιασδήποτε μορφής, εξαιρουμένων εκείνων για τις οποίες το νομικό ζήτημα έχει επιλυθεί με απόφαση ανωτάτου δικαστηρίου. Η απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής για τις περιπτώσεις των προηγούμενων εδαφίων, πλην αυτών που αφορούν στον προσδιορισμό ή τη μετατροπή της εργασιακής σχέσης κατά τα προβλεπόμενα στο πρώτο εδάφιο, λαμβάνεται ύστερα από γνωμοδότηση δικηγόρου, η έλλειψη της οποίας συνεπάγεται ακυρότητα της σχετικής απόφασης. Η παρούσα ρύθμιση ισχύει και όταν η αρμοδιότητα ασκείται από το περιφερειακό συμβούλιο.

ι) Αποφασίζει για:

ί. τη μετακίνηση και την έγκριση της αποζημίωσης των δαπανών μετακίνησης του Περιφερειάρχη, των αντιπεριφερειάρχων και των περιφερειακών συμβούλων, εκτός της έδρας της Περιφέρειας για εκτέλεση υπηρεσίας. Σε κατεπείγουσες περιπτώσεις επιτρέπεται να μετακινηθεί εκτός έδρας ο Περιφερειάρχης, αντιπεριφερειάρχης ή μέλος του περιφερειακού συμβουλίου χωρίς προηγούμενη απόφαση της οικονομικής επιτροπής. Στις

περιπτώσεις αυτές, η επιτροπή αποφασίζει στην αμέσως επόμενη συνεδρίασή της, αν η μετακίνηση ήταν επιβεβλημένη ή όχι,

ii. την καταβολή εξόδων κίνησης και ημερήσιας αποζημίωσης, σε ιδιώτες μέλη επιτροπών ή ομάδων εργασίας ή ομάδων διοίκησης έργου, που συγκροτούνται από την Εκτελεστική Επιτροπή ή τον Περιφερειάρχη, για μετακινήσεις στο εσωτερικό και στο εξωτερικό, οι οποίες γίνονται για εκτέλεση υπηρεσίας, σχετικής με το έργο τους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υποπαρ. Δ.9 του ν. 4336/2015 (Α' 94),
iii. [Καταργείται]

iv. για την κατάρτιση των όρων, τη σύνταξη των διακηρύξεων, τη διεξαγωγή και κατακύρωση κάθε μορφής δημοπρασιών και διαγωνισμών, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που αφορούν σε έργα, μελέτες, προμήθειες και υπηρεσίες, καθώς και τη συγκρότηση των ειδικών επιτροπών διεξαγωγής και αξιολόγησης από μέλη της ή ειδικούς επιστήμονες, υπαλλήλους της περιφέρειας ή δημόσιους υπαλλήλους.

ια) Αξιολογεί και μελετά την ανάγκη σύναψης δανείων με χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, διαπραγματεύεται με αυτά τον καθορισμό των όρων δανειοδότησης και υποβάλλει σχετική εισήγηση προς το περιφερειακό συμβούλιο.

ιβ) Αποφασίζει για την πρόσληψη πληρεξουσίου δικηγόρου και την ανάκληση της πληρεξουσιότητάς του, σε όσες περιφέρειες, είτε δεν έχουν προσληφθεί δικηγόροι με μηνιαία αντιμισθία είτε αυτοί που έχουν προσληφθεί δεν έχουν δικαίωμα να παρίστανται σε ανώτατα δικαστήρια. Μπορεί, επίσης, να αναθέτει την παροχή γνωμοδοτήσεων, μόνο εφόσον δεν έχουν προσληφθεί δικηγόροι, με μηνιαία αντιμισθία. Με απόφασή της, είναι δυνατή, κατ' εξαίρεση, η ανάθεση σε δικηγόρο, εξώδικου ή δικαστικού χειρισμού, ανά υπόθεση, ζητημάτων, τα οποία έχουν ιδιαίτερη σημασία για τα συμφέροντα της περιφέρειας και απαιτούν εξειδικευμένη γνώση ή εμπειρία. Στις περιπτώσεις αυτές, για τον ορισμό της αμοιβής του δικηγόρου εφαρμόζεται κατ' αναλογία το άρθρο 281 του ν. 3463/2006 (Α' 114).

ιγ) Αποφασίζει για την αποδοχή κληρονομιών, κληροδοσιών και δωρεών προς την Περιφέρεια.

ιδ) [Καταργείται].

ιε) Αποφασίζει για την αποδοχή πάσης φύσεως χρηματοδοτήσεων, επιχορηγήσεων, συμπεριλαμβανομένων κατανομών Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων, επιδοτήσεων, δωρεών προς την Περιφέρεια και αποφάσεων ένταξης πράξεων της σε αναπτυξιακά προγράμματα, καθώς και για την παροχή δεσμευτικής εισήγησης αναμόρφωσης του προϋπολογισμού, κατά τη διαδικασία της παρ. 1 του άρθρου έκτου της από 22.8.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 161), η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 2 του ν. 4722/2020 (Α' 177).

ιστ) Αποφασίζει για την αγορά, παραχώρηση χρήσης, μίσθωση και εκμίσθωση κινητών και ακινήτων.

ιζ) Εισηγείται στο περιφερειακό συμβούλιο τα σχέδια κανονιστικών αποφάσεων της περιφέρειας και παρακολουθεί την υλοποίησή τους.

ιη) Κηρύσσει την αναγκαστική απαλλοτρίωση ακινήτου για έργα αρμοδιότητας της οικείας περιφέρειας, όταν έχει εκδοθεί πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου περί υπαγωγής της απαλλοτρίωσης στη διαδικασία του άρθρου 7Α του Κώδικα Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων Ακινήτων που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2882/2001 (Α' 17).

ιθ) [Καταργείται].

2. Το περιφερειακό συμβούλιο μπορεί, για θέματα ιδιαίτερα σοβαρά, με ειδική αιτιολογία, και με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του να αποφασίζει ότι θα ασκήσει το ίδιο αρμοδιότητες της παρ. 1.

3. Η Οικονομική Επιτροπή λογοδοτεί στο περιφερειακό συμβούλιο, δια μέσου του Προέδρου της, με την υποβολή έκθεσης πεπραγμένων ανά εξάμηνο. Η έκθεση συζητείται σε ειδική συνεδρίαση του οικείου συμβουλίου.

4. Η Οικονομική Επιτροπή με ειδική απόφαση που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών της μπορεί να παραπέμψει συγκεκριμένο θέμα της αρμοδιότητάς της στο περιφερειακό συμβούλιο για τη λήψη απόφασης, εφόσον κρίνει ότι αυτό επιβάλλεται από την ιδιαίτερη σοβαρότητά του.»

Άρθρο 36

Ρύθμιση κυκλοφορίας – Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 82 ν. 3463/2006

Η παρ. 2 του άρθρου 82 του ν. 3463/2006 (Α'114) τροποποιείται ως προς το αρμόδιο όργανο και διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Οι αποφάσεις που αφορούν την κυκλοφορία λαμβάνονται από το δημοτικό συμβούλιο μετά από εισήγηση της επιτροπής ποιότητας ζωής του δήμου και υποβάλλονται για έγκριση και εκτελούνται κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 52 του ν. 2696/1999 (Α' 57).»

Άρθρο 37

Μεταβατικές διατάξεις

Η παρ. 1 των άρθρων β και γ ισχύει για τις δημοτικές και περιφερειακές αρχές που θα προκύψουν από τις εκλογές της 8^{ης} Οκτωβρίου 2023. π

Άρθρο 38

Ζητήματα Υπηρεσιακών Γραμματέων –

Τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 36 ν. 4622/2019

Στην παρ. 3 του άρθρου 36 του ν. 4622/2019 (Α' 133) προστίθεται νέο δεύτερο εδάφιο και η παρ. 3 διαμορφώνεται ως εξής:

«3. Η θητεία των Υπηρεσιακών Γραμματέων είναι τριετής με δυνατότητα ανανέωσης για μια ακόμη τριετία. Οι Υπηρεσιακοί Γραμματείς, των οποίων η θητεία έχει λήξει και δεν έχει ανανεωθεί, εξακολουθούν και ασκούν τα καθήκοντά τους μέχρι την επιλογή και τοποθέτηση νέου Υπηρεσιακού Γραμματέα. Η θητεία λήγει πρόωρα σε περίπτωση παραίτησής τους, καθώς και αυτοδίκαιης θέσης σε αργία κατά τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 103 του Υπαλληλικού Κώδικα, όπως εκάστοτε ισχύει. Η θητεία μπορεί επίσης να λήξει, με απόφαση του αρμοδίου Υπουργού, σε περίπτωση μόνιμης αδυναμίας εκτέλεσης των καθηκόντων του για λόγους υγείας ή αναπηρίας, σωματικής ή πνευματικής, όπως επίσης εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις δυνητικής θέσης σε αργία κατά τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 104 του Υπαλληλικού Κώδικα, όπως εκάστοτε ισχύει.»

2. Η θητεία των Υπηρεσιακών Γραμματέων που λήγει από την έναρξη ισχύος του παρόντος έως τις π 10.6.2023 π 30.4.2023 παρατείνεται έως τις 31.10.2023.

(Τέλος Υπ. Τροπ. 1549/148)

π 1. π 132 π 134

π 2.

Οι αποφάσεις που έχουν εκδοθεί κατ' εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 58 του ν. 3852/2010 (Α' 82) και αφορούν τις αρμοδιότητες που μεταφέρονται στο δημοτικό συμβούλιο από την οικονομική επιτροπή δυνάμει του άρθρου 31 του παρόντος εγκρίνονται από το δημοτικό συμβούλιο κατά την πρώτη συνεδρίαση από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

π 1.

Καθορισμός κατώτατου μισθού για το έτος 2023

Στον Κώδικα Ατομικού Εργατικού Δικαίου (π.δ. 80/2022, Α' 222), μετά το άρθρο 134, περί των διατάξεων για τον κατώτατο μισθό, προστίθεται άρθρο 134Α ως εξής:

«Άρθρο 134Α

Καθορισμός κατώτατου μισθού για το έτος 2023

Ειδικά για τη διεξαγωγή της διαδικασίας του άρθρου 134 κατά το έτος 2023, οι προθεσμίες της παρ. 4 και της περ. α) της παρ. 6 καθορίζονται ως εξής:

α) Η αποστολή έγγραφης πρόσκλησης από την Επιτροπή Συντονισμού της διαβούλευσης, κατά την υποπερ. β) της περ. β) της παρ. 4 λαμβάνει χώρα έως την 20ή Ιανουαρίου 2023.

β) Η σύνταξη και η υποβολή της έκθεσης της υποπερ. β) της περ. β) της παρ. 4 λαμβάνουν χώρα το αργότερο έως την 3η Φεβρουαρίου 2023.

γ) Η διαβίβαση του υπομνήματος και της τεκμηρίωσης κάθε διαβουλευομένου από την Επιτροπή Συντονισμού της διαβούλευσης προς τους λοιπούς εκπροσώπους των κοινωνικών εταίρων, με πρόσκληση για προφορική διαβούλευση, κατά την υποπερ. β) της περ. β) της παρ. 4, λαμβάνει χώρα το αργότερο έως τη 10η Φεβρουαρίου 2023.

δ) Η διαβίβαση όλων των υπομνημάτων και της τεκμηρίωσης των διαβουλευομένων, καθώς και της έκθεσης των εξειδικευμένων επιστημονικών και ερευνητικών φορέων στο Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών (Κ.Ε.Π.Ε.) προς σύνταξη Σχεδίου Πορίσματος Διαβούλευσης, κατά την

υποπερ. βδ) της περ. β) της παρ. 4, λαμβάνει χώρα το αργότερο έως την 20ή Φεβρουαρίου 2023.

ε) Το Σχέδιο του Πορίσματος Διαβούλευσης ολοκληρώνεται, κατά την υποπερ. βε) της περ. β) της παρ. 4, το αργότερο έως την 28η Φεβρουαρίου 2023.

στ) Η εισήγηση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων προς το Υπουργικό Συμβούλιο, για τον καθορισμό του κατώτατου μισθού υπαλλήλων και του κατώτατου ημερομισθίου των εργατοτεχνιτών, κατά την περ. α) της παρ. 6, υποβάλλεται το αργότερο έως τη 10η Μαρτίου 2023.

ζ) Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται οι παρ. 1 έως 6.

Άρθρο 40

Παράταση καταβολής επιδομάτων και ενισχύσεων ανεργίας - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 25 ν. 4921/2022

1. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 25 του ν. 4921/2022 (Α' 75), περί της παράτασης καταβολής των απαριθμούμενων επιδομάτων και ενισχύσεων, τροποποιείται, ώστε να ισχύει για την περίπτωση που ο αναζητών εργασία προσληφθεί σε θέση εργασίας πλήρους απασχόλησης, και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Αναζητών εργασία που λαμβάνει το επίδομα ανεργίας των άρθρων 3 έως 10 του ν. 1545/1985 (Α' 91) και 14 έως 23 του ν.δ. 2961/1954 (Α' 197) και της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 2335/1995 (Α' 185) ή την ενίσχυση της παρ. 2 του άρθρου 44 του ν. 3986/2011 (Α' 152) και προσλαμβάνεται σε θέση μισθωτής εργασίας πλήρους απασχόλησης πριν από τη λήξη της ανώτατης διάρκειας που προβλέπεται για το επίδομα ή την ενίσχυση που λαμβάνει, εξακολουθεί να λαμβάνει τις αντίστοιχες παροχές μειωμένες κατά το ήμισυ μέχρι τη λήξη της αντίστοιχης ανώτατης διάρκειας του επιδόματος ή της ενίσχυσης. Οι παραπάνω παροχές δεν

συνεχίζουν να καταβάλλονται σε περίπτωση επαναπρόσληψης του αναζητούντος εργασία σε εργοδότη, στον οποίον είχε απασχοληθεί τα δύο (2) έτη πριν από την έναρξη λήψης του επιδόματος ή της ενίσχυσης. Εάν, πριν από τη λήξη της ανώτατης διάρκειας του επιδόματος ή της ενίσχυσης, λήξει ή λυθεί η σύμβαση εξαρτημένης εργασίας, το επίδομα χορηγείται πλήρες μέχρι τη συμπλήρωση της ανώτατης διάρκειάς του, εφόσον πληρούνται και οι λοιπές προϋποθέσεις των άρθρων 3 έως 10 του ν. 1545/1985 και 14 έως 23 του ν.δ. 2961/1954 ή της παρ. 2 του άρθρου 44 του ν. 3986/2011, κατά περίπτωση.».

2. Η παρ. 1 ισχύει και για αιτήσεις για παράταση επιδομάτων ή ενισχύσεων που έχουν υποβληθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος.

Άρθρο 41

Παραχώρηση ακινήτου του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων είναι δυνατή η παραχώρηση με ή χωρίς αντάλλαγμα της χρήσης τμήματος του ακινήτου που απαλλοτριώθηκε δυνάμει της υπ' αρ. Υ.243/948/15.2.1960 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Κοινωνικής Πρόνοιας (Δ' 26), περί αναγκαστικής απαλλοτρίωσης κτημάτων στη Δημοτική Κοινότητα Γαλατά, Δημοτικής Ενότητας Τροιζήνος, Δήμου Τροιζηνίας – Μεθάνων της Περιφερειακής Ενότητας Νήσων της Περιφέρειας Αττικής προς εγκατάσταση παιδικών εξοχών, έκτασης συνολικού εμβαδού σαράντα τριών χιλιάδων επτακοσίων (43.700) τ.μ., όπως η έκταση και το τμήμα αυτό απεικονίζονται στο από 12.1.2023 τοπογραφικό διάγραμμα, θεωρημένο από τον Προϊστάμενο του Τμήματος Τεχνικής Υποστήριξης Νησιωτικών Δήμων της Περιφέρειας Αττικής που επισυνάπτεται ως Παράρτημα,[†] σε οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' και β' βαθμού, νομικά

† ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

πρόσωπα δημοσίου δικαίου και νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, για την υλοποίηση προγραμμάτων ή την παροχή υπηρεσιών κοινωνικής προστασίας ή κοινωφελούς χαρακτήρα. Με την ίδια ή όμοια απόφαση καθορίζονται, τροποποιούνται, καταργούνται ή συμπληρώνονται οι όροι της παραχώρησης, η διάρκειά της, οι υποχρεώσεις του παραχωρησιούχου και ρυθμίζεται κάθε άλλο σχετικό θέμα. Σε περίπτωση παραχώρησης με αντάλλαγμα, αυτό εισπράττεται από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων για την εξυπηρέτηση προγραμμάτων ή σκοπών που υπάγονται στην αρμοδιότητα της Γενικής Διεύθυνσης Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Άρθρο 42

Χρηματοδότηση προγραμμάτων πρόσβασης παιδιών προσχολικής ηλικίας, βρεφών και νηπίων, σε υπηρεσίες προσχολικής αγωγής και φροντίδας, καθώς και πρόσβασης παιδιών, εφήβων και ατόμων με αναπηρία σε υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης – Τροποποίηση παρ. 9 άρθρου 104 ν. 4941/2022

Μετά από το πρώτο εδάφιο της παρ. 9 του άρθρου 104 του ν. 4941/2022 (Α' 113), περί της χρηματοδότησης των προγραμμάτων πρόσβασης παιδιών προσχολικής ηλικίας, βρεφών και νηπίων, σε υπηρεσίες προσχολικής αγωγής και φροντίδας, καθώς και πρόσβασης παιδιών, εφήβων και ατόμων με αναπηρία σε υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης, προστίθενται νέα εδάφια, δεύτερο και τρίτο, και η παρ. 9 διαμορφώνεται ως εξής:

«9. Η δαπάνη χρηματοδότησης των προγραμμάτων καλύπτεται από πόρους των Περιφερειακών Προγραμμάτων του Εταιρικού Συμφώνου Περιφερειακής Ανάπτυξης 2021-2027, από τα Τομεακά Προγράμματα Ανάπτυξης του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης των ως άνω Υπουργείων, καθώς και από τον τακτικό προϋπολογισμό των

Υπουργείων Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Εσωτερικών. Κατά την πρώτη περίοδο υλοποίησης του προγράμματος 2022-2023, ο τακτικός προϋπολογισμός του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων δύναται, εντός των ορίων των διαθέσιμων ετήσιων πιστώσεων, να καλύπτει όλες τις παροχές του προγράμματος των περ. α) και β) της παρ. 2, οι οποίες δεν καλύπτονται από τις λοιπές πηγές χρηματοδότησης λόγω εξάντλησης του κατανεμημένου προϋπολογισμού τους. Οι σχετικές δαπάνες είναι νόμιμες από την έναρξη του προγράμματος, κατά παρέκκλιση των διατάξεων περί ανάληψης υποχρεώσεων. Στη δικαιούχο Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης Ανώνυμη Εταιρεία, μεταβιβάζονται οι αναγκαίες πιστώσεις για την υλοποίηση και εφαρμογή των προγραμμάτων του παρόντος, συμπεριλαμβανομένων και των αντίστοιχων πιστώσεων που σχετίζονται με τη διαχειριστική της δαπάνη, η οποία ανέρχεται σε κατ' αποκοπή ποσό ύψους μηδέν κόμμα πέντε τοις εκατό (0,5%) του συνολικού κόστους του οικείου προγράμματος.».

Άρθρο 43

Παράταση της θητείας της Διαρκούς Επιτροπής για την Αντιμετώπιση της Βίας – Μεταβατική διάταξη

1. Παρατείνεται από τη λήξη της έως την 31η.12.2023, η θητεία της Διαρκούς Επιτροπής για την Αντιμετώπιση της Βίας του άρθρου 41Α του ν. 2725/1999 (Α' 121), η οποία συγκροτήθηκε με την υπό στοιχεία ΥΠΠΟΑ/ΓΔΟΑ/ΔΕΑΕΑ/ΤΕΑΔ/185445/6112/282/186/8.4.2019 απόφαση του Υφυπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού (ΥΟΔΔ 196).

2. Κατά το χρονικό διάστημα της παράτασης της παρ. 1 η Διαρκής Επιτροπή για την Αντιμετώπιση της Βίας συγκροτείται σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 41Α του ν. 2725/1999, όπως αυτή ίσχυε πριν την αντικατάστασή της με την παρ. 1 του άρθρου 59 του ν. 4908/2022 (Α' 52).

Άρθρο 44

Χρηματοδότηση φορέων του αθλητισμού -
Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 60 ν. 2961/2001 και
παρ. 2 άρθρου δέκατου έκτου ν. 4787/2021

1. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 60 του ν. 2961/2001 (Α' 266), προστίθενται οι Ειδικές Επιτροπές του άρθρου 53 του ν. 2725/1999 (Α' 121) στους φορείς που χρηματοδοτούνται από ποσοστό των εσόδων από τον φόρο τυχερών παιγνίων και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Ποσοστό των εσόδων από τις κατηγορίες φόρων των περ. β) και δ) της παρ. 1 χρησιμοποιείται για τη χρηματοδότηση αθλητικών ομάδων και την επιχορήγηση των Ειδικών Επιτροπών του άρθρου 53 του ν. 2725/1999 (Α' 121), κατόπιν κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Πολιτισμού και Αθλητισμού. Με την ίδια απόφαση δύναται να καθορίζονται οι δικαιούχοι, ο τρόπος κατανομής της εν λόγω χρηματοδότησης και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.»

2. Στην παρ. 2 του άρθρου δέκατου έκτου του ν. 4787/2021 (Α' 44), προστίθενται οι Ειδικές Επιτροπές του άρθρου 53 του ν. 2725/1999 στους φορείς που εντάσσονται στο πεδίο εφαρμογής της διάταξης και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Κατ' εξαίρεση για τα έτη 2021, 2022 και 2023 το ποσοστό των εσόδων που χρησιμοποιείται για τη χρηματοδότηση αθλητικών ομάδων, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 60 του ν. 2961/2001, και την επιχορήγηση των Ειδικών Επιτροπών του άρθρου 53 του ν. 2725/1999 (Α' 121), είναι ακατάσχετο στα χέρια του Δημοσίου ή τρίτων, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής και ειδικής διάταξης, δεν υπόκεινται σε οποιαδήποτε κράτηση, τέλος ή εισφορά, δεν δεσμεύεται και δεν συμψηφίζεται με βεβαιωμένα χρέη προς τη Φορολογική Διοίκηση και το Δημόσιο εν γένει, τους δήμους, τις περιφέρειες, τα ασφαλιστικά ταμεία ή τα πιστωτικά ιδρύματα.»

(Τέλος Υπ. Τροπ. 1550/149)

ΜΕΡΟΣ ^Π ^Δ
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Άρθρο ~~29~~ 45
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΠΡΟΤΥΠΟ COFOG

Πίνακας ταξινόμησης δημοσίων πολιτικών σύμφωνα με το διεθνές πρότυπο COFOG	
Πρώτο επίπεδο	Δεύτερο επίπεδο
Γενικές δημόσιες υπηρεσίες	● Εκτελεστικά και νομοθετικά όργανα, χρηματοπιστωτικές και δημοσιονομικές υποθέσεις, εξωτερικές υποθέσεις. ● Οικονομική βοήθεια στην αλλοδαπή. ● Γενικές υπηρεσίες. ● Βασική έρευνα. ● «Έρευνα και Ανάπτυξη» για τις γενικές δημόσιες υπηρεσίες. ● Γενικές δημόσιες υπηρεσίες που δεν κατηγοριοποιούνται αλλού. ● Συναλλαγές σχετικές με το δημόσιο χρέος. ● Μεταβιβάσεις γενικού χαρακτήρα μεταξύ διαφόρων επιπέδων διακυβέρνησης.
Άμυνα	● Στρατιωτική άμυνα. ● Πολιτική άμυνα. ● Στρατιωτική βοήθεια αλλοδαπής. ● «Έρευνα και Ανάπτυξη» για την άμυνα. ● Άμυνα που δεν κατηγοριοποιείται αλλού.
Δημόσια τάξη και ασφάλεια	● Αστυνομικές υπηρεσίες. ● Πυροσβεστικές υπηρεσίες. ● Δικαστήρια. ● Φυλακές. ● «Έρευνα και Ανάπτυξη» για τη δημόσια τάξη και ασφάλεια. ● Δημόσια τάξη και ασφάλεια που δεν κατηγοριοποιείται αλλού.
Οικονομικές υποθέσεις	● Γενικές οικονομικές, εμπορικές και εργασιακές υποθέσεις. ● Γεωργία, δασοκομία, αλιεία και θήρα. ● Καύσιμα και ενέργεια. ● Εξόρυξη, μεταποίηση και κατασκευές. ● Μεταφορές. ● Επικοινωνίες. ● Άλλες βιομηχανίες ● «Έρευνα και Ανάπτυξη» για τις οικονομικές υποθέσεις ● Οικονομικές υποθέσεις που δεν κατηγοριοποιούνται αλλού.
Προστασία του περιβάλλοντος	● Διαχείριση αποβλήτων. ● Διαχείριση λυμάτων. ● Καταπολέμηση της ρύπανσης. ● Προστασία της βιοποικιομορφίας και του τοπίου. ● «Έρευνα και Ανάπτυξη» για την προστασία του περιβάλλοντος. ● Προστασία περιβάλλοντος που δεν κατηγοριοποιείται αλλού.
Στέγαση και υποδομή	● Στεγαστική ανάπτυξη. ● Ανάπτυξη υποδομής κοινής ωφελείας. ● Ύδρευση.

κοινής ωφελείας	● Φωτισμός οδών. ● «Έρευνα και Ανάπτυξη» για τη στέγαση και την υποδομή κοινής ωφελείας. ● Στέγαση και υποδομή κοινής ωφελείας που δεν κατηγοριοποιείται αλλού.
Υγεία	● Προϊόντα, συσκευές και εξοπλισμός ιατρικής. ● Εξωνοσοκομειακές υπηρεσίες. ● Νοσοκομειακές υπηρεσίες. ● Υπηρεσίες δημόσιας υγείας. ● «Έρευνα και Ανάπτυξη» για την υγεία. ● Υγεία που δεν κατηγοριοποιείται αλλού.
Αναψυχή, πολιτισμός και θρησκεία	● Ψυχαγωγικές και αθλητικές υπηρεσίες. ● Πολιτιστικές υπηρεσίες. ● Υπηρεσίες ραδιοφωνικής ή τηλεοπτικής μετάδοσης και εκδοτικές υπηρεσίες. ● Θρησκευτικές υπηρεσίες και άλλες υπηρεσίες για το κοινωνικό σύνολο. ● «Έρευνα και Ανάπτυξη» για την αναψυχή, τον πολιτισμό και τη θρησκεία. ● Αναψυχή, πολιτισμός και θρησκεία που δεν κατηγοριοποιούνται αλλού.
Εκπαίδευση	● Προσχολική και πρωτοβάθμια εκπαίδευση. ● Δευτεροβάθμια εκπαίδευση. ● Μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση μη τριτοβάθμιου επιπέδου. ● Τριτοβάθμια εκπαίδευση. ● Εκπαίδευση που δεν μπορεί να ταξινομηθεί βάσει του επιπέδου. ● Επικουρικές προς την εκπαίδευση υπηρεσίες. ● «Έρευνα και Ανάπτυξη» για την εκπαίδευση. ● Εκπαίδευση που δεν κατηγοριοποιείται αλλού.
Κοινωνική προστασία	● Ασθένεια και αναπηρία. ● Γήρας. ● Επιζώντες. ● Οικογένεια και τέκνα. ● Ανεργία. ● Στέγαση. ● Κοινωνικός αποκλεισμός που δεν κατηγοριοποιείται αλλού. ● «Έρευνα και Ανάπτυξη» για την κοινωνική προστασία. ● Κοινωνική προστασία που δεν κατηγοριοποιείται αλλού.

①
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ
③
ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

⑧
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Χρ. Σταϊκούρας
⑨
ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Ν. Παναγιωτόπουλος
⑩
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Π. Θεodorάκης
⑪
ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Κων. Τσιάρας

Μ. Βορίδης
⑬
ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

Ι. Πλακωτάκης

Κ. Πιερρακάκης

⑭
Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΟΙ ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΕΣ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

⑮
Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Θ. Σκυλακάκης

Στ. Πέτσας

⑯
ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

⑰
ΥΓΕΙΑΣ

⑱
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Κ. Χατζηδάκης

Αθ. Πλεύρης

Σπ. Αδ. Γεωργιάδης

⑲
ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

⑲
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

⑲
ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

Ν. Κεραμέως

Κ. Σκρέκας

Γ. Γεραπετρίτης

16

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΣΤΟΝ
ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟ

Ι. Οικονόμου

17

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Ε. Αυγενάκης